

הראל גמל והשתלמות בע"מ

דוח הדירקטוריון

דוח דירקטוריון**הראל גמל והשתלמות בע"מ**

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר 2012 ("תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל גמל והשתלמות בע"מ ("הראל גמל" או "החברה") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2011, אשר פורסם ביום 18 במרס 2012 ("הדוח התקופתי").

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפויה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

1. מאפיינים כלליים של החברה המנהלת

הראל גמל התאגדה ביום 14 בספטמבר 1995, כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג - 1983, בשם אייל גמל בע"מ. ביום 11 באפריל 1999 שינתה החברה את שמה ל"הראל גמל בע"מ". ביום 15 במאי 2011 שינתה החברה את שמה לשמה הנוכחי.

לחברה אין חברות בנות. החברה הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות"). בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי המפקח במסגרת האישור שניתן להראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל ביטוח") לרכישת פעילות קופות גמל מאת בנק לאומי, נדרשה הראל השקעות להעביר את מלוא החזקותיה של הראל פיננסיים (לשעבר: הראל בית השקעות בע"מ) (שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות) בחברה, להראל ביטוח. בהתאם להנחיה זו, אישרו הדירקטוריונים של חברות הקבוצה הרלבנטיות את שינוי המבנה בהחזקות בחברה והחברות הגישו בקשה לרשות המסים לאישור ביצוע השינוי המבנה כאמור, בהתאם לחלק ה(2) לפקודת מס הכנסה. ביום 31 בדצמבר 2008 התקבל אישור רשות המסים, בתוקף מיום 31 בדצמבר 2007 ושינוי המבנה בוצע באותו מועד. עם השלמת הליך שינוי המבנה, החברה הינה חברה בת בבעלות מלאה של הראל ביטוח.

ביום 27 בדצמבר 2006 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל ביטוח, חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות, מבנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") ולאומי שירותי שוק ההון בע"מ, תמורת סך של 575 מיליון ש"ח, את הפעילות של 5 קופות גמל שהעיקריות שבהן הינן עצמה ותעוז (להלן: "קופות לאומי"). במסגרת ההסכם התחייבה הראל ביטוח, כי ניהול קופות הגמל על-פי חוק קופות גמל, יועבר בד בבד עם השלמת העסקה לחברה מנהלת, כמשמעות מונח זה בחוק קופות גמל, וכי החברה תהיה החברה המנהלת שתבצע עבור הראל ביטוח את ניהול קופות הגמל.

במועד השלמת רכישת קופות לאומי נחתם הסכם הפצה בין בנק לאומי לבין החברה. במועד השלמת רכישת קופות לאומי על ידי הראל ביטוח נכנס לתוקף הסכם בין הראל ביטוח לבין לאומי שירותי שוק ההון בע"מ ("לאומי גמל"), לפיו מעניקה לאומי גמל שירותי תפעול עבור קופות לאומי. בנוסף מעניקה לאומי גמל שירותי תפעול עבור קופות נוספות שמנוהלות בידי החברה.

נכון למועד עריכת דוח זה, החברה מנהלת בנאמנות עבור עמיתי הקופות שבניהולה 8 קופות גמל הכוללות 23 מסלולי השקעה:

1.1. קופות גמל לא משלמות לקצבה, לתגמולים ואישיות לפיצויים שבניהול החברה הן:

הראל קופת גמל - הוקמה בשנת 1998. הקופה הינה קופת גמל לתגמולים ופיצויים, המיועדת לשכירים ועצמאיים. בקופה חמישה מסלולי השקעה: מסלול כללי, מסלול שחף - עד 10% במניות, מסלול בז - מסלול מנייתי, מסלול שקלי ומסלול אג"ח.

ביום 1 בינואר 2012 הקופה מוזגה באופן טכני לתוך "הראל עצמה תעוז".

הראל עצמה - תעוז - הקופה הוקמה בשנת 1957. הקופה הינה קופת גמל לתגמולים, המיועדת לעצמאיים ולשכירים. הקופה נרכשה על-ידי הראל ביטוח מאת בנק לאומי בדצמבר 2006. בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לחברה, החברה משמשת כחברה מנהלת של הקופה. ביום 1 בינואר 2012 מוזגו לתוך מסלולי ההשקעה בקופה זו מסלולי ההשקעה של "הראל - תעוז", מיזוג מלא ושל "הראל קופת גמל", מיזוג טכני, כך שבקופה שמונה מסלולי השקעה: מסלול כללי, הראל גמל כללי, מסלול שקלי - קצר, מסלול ללא מניות, הראל בז (מנייתי), הראל גמל מסלול אג"ח, הראל גמל מסלול שקלי, והראל שחף (עד 10% מניות). שם הקופה שונה מ"הראל עצמה" ל"הראל עצמה תעוז".

הראל - תעוז - הקופה הוקמה בשנת 1958. הקופה הינה קופת גמל לתגמולים ופיצויים, המיועדת לשכירים ועצמאיים. הקופה נרכשה על-ידי הראל ביטוח מאת בנק לאומי בדצמבר 2006. בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לחברה, החברה משמשת כחברה מנהלת של הקופה. בקופה שלושה מסלולי השקעה: מסלול כללי, מסלול שקלי ומסלול ללא מניות. ביום 1 בינואר 2012 מסלולי הקופה מוזגו באופן מלא לתוך "הראל עצמה תעוז" וחדלו להתקיים כמסלולים עצמאיים.

הראל - ניב - הקופה הוקמה בשנת 2003. הקופה הינה קופת גמל לתגמולים ופיצויים, המיועדת לשכירים ועצמאיים. הקופה נרכשה על-ידי הראל ביטוח מאת אסיף חברה לניהול קופות גמל. בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לחברה, החברה משמשת כחברה המנהלת של הקופה.

1.2. קרנות ההשתלמות שבניהול החברה הן:

הראל קרן השתלמות - הוקמה בשנת 1997. הקופה הינה קרן השתלמות, המיועדת לשכירים ועצמאיים. בקופה חמישה מסלולי השקעה: מסלול כללי, מסלול שלדג - עד 10% במניות, מסלול נץ - מסלול מנייתי, מסלול שקלי ומסלול אג"ח.

הראל השתלמות ניבה - הוקמה בשנת 2004. הקופה הינה קרן השתלמות, המיועדת לשכירים ועצמאיים.

1.3. קופות מרכזיות לפיצויים שבניהול החברה הן:

הראל קופה מרכזית לפיצויים - הוקמה בשנת 1997. הקופה הינה קופת גמל מרכזית לפיצויים, המיועדת למעסיקים בלבד.

הראל פרופיל אישי למעסיק - הוקמה בשנת 2003. הקופה הינה קופת גמל רב מסלולית בניהול אישי למטרת פיצויים, המיועדת למעסיקים בלבד.

קופה מרכזית לפיצויים - מסלולית - הקופה הוקמה בשנת 2001. הקופה הינה קופת גמל מסלולית למטרת פיצויים, המיועדת למעסיקים בלבד. הקופה נרכשה על-ידי הראל ביטוח מאת בנק לאומי בדצמבר 2006. בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לחברה, החברה משמשת כחברה מנהלת של הקופה. בקופה חמישה מסלולי השקעה: מסלול מדדי, מסלול מניות, מסלול מט"ח, מסלול שקלי ומסלול כללי.

1.4. קופת מרכזית להשתלמות בפנסיה תקציבית שבניהול החברה היא:

הראל קופה לפנסיה תקציבית - הוקמה בינואר 2008. הקופה הינה קופת גמל להשתלמות בפנסיה תקציבית המיועדת למעסיקים בלבד.

לפרטים נוספים בנושא מיזוג קופות גמל – ראה סעיף 3 להלן.

1.5. הסכמים

- 1.5.1. ביום 23 בינואר 2007 נחתם הסכם בין הראל חברה לביטוח בע"מ, בעלת השליטה המלאה בחברה ("הראל ביטוח") (כבעלים של קופות לאומי) לבין החברה בקשר עם ניהולן של קופות לאומי עבור הראל ביטוח (ראה סעיף 1 לעיל). בהתאם להוראות ההסכם, החברה אחראית כלפי העמיתים בקופות לאומי וכלפי הראל ביטוח לקיום כל הוראות הדין הנוגעות לניהול קופות גמל וקיום כל ההתחייבויות המוטלות על חברה מנהלת כלפי עמיתים בקופות גמל. בהסכם נקבע כי הראל ביטוח רשאית להביא את ההסכם לידי סיום בכל עת בהודעה מראש בת 45 ימים, ואילו החברה רשאית להביא את ההסכם לידי סיום בכל עת בהודעה מראש 180 ימים. בהתאם להוראות ההסכם, החברה תגבה מאת עמיתי הקופות את דמי הניהול ותעבירם להראל ביטוח לאחר תשלום, מתוך דמי הניהול שיגבו על ידה כאמור, של עמלות ההפצה והעמלות למשווקים פנסיונים. עבור ביצוע ניהול קופות לאומי עבור הראל ביטוח, תהיה זכאית החברה להחזר הוצאותיה הישירות בקשר עם ניהול קופות לאומי בתוספת 2%.
- 1.5.2. לחברה הסכם עם הראל ביטוח שמטרתו ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה הראל ביטוח לחברה תוך שהחברה מנצלת את היתרון לגודל של הראל ביטוח ובכך חוסכת את רכישתם של שירותים שונים. על פי הסכם בין החברה להראל ביטוח, החברה, יחד עם הראל עתידית קופות גמל בע"מ ("הראל עתידית") וקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ ("קחצ"ק"), חברות מנהלות של קופות גמל בשליטת הראל השקעות, משלמת להראל ביטוח עבור שירותי ניהול ההשקעות הניתנים לחברה, להראל עתידית ולקחצ"ק על ידי חטיבת ההשקעות של הראל ביטוח. הקצאת העלויות בין החברות המנהלות מבוצעת לפי שלושה פרמטרים: היקף הנכסים המנוהלים בידי כל חברה מנהלת; תמהיל ההשקעות, לפי אפיקי השקעה; ושיעור גידול התיק. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009, והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרית.
- 1.5.3. לשם ניצול של "יתרון לגודל" וחסכון בעלויות תפעול שוטף, להראל עתידית, הסכם עם החברה בדבר קבלת שירותי תפעול וניהול מאת החברה. שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה החברה להראל עתידית, תוך שהראל עתידית מנצלת את היתרון לגודל של החברה ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראות הסכם זה, הראל עתידית משלמת לחברה דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת הראל עתידית מקופות הגמל שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת החברה עבור הקופות שמנוהלות על ידה והראל עתידית לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. כמו כן, בהתאם להסכם שבין החברה להראל עתידית, המחתה הראל עתידית לחברה את זכאותה לקבלת דמי ניהול מאת הראל ביטוח בגין קופות גמל שהינן בבעלות הראל ביטוח ומנוהלות בידי הראל עתידית.
- 1.5.4. לשם ניצול של "יתרון לגודל" וחסכון בעלויות תפעול שוטף, לקחצ"ק הסכם עם החברה בדבר קבלת שירותי תפעול וניהול מאת החברה. שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה החברה לקחצ"ק, תוך שקחצ"ק מנצלת את היתרון לגודל של החברה ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראות הסכם זה, קחצ"ק משלמת לחברה דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת קחצ"ק מקרן השתלמות שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת החברה עבור הקופות שמנוהלות על ידה וקחצ"ק לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור.

על פי הסכם בין החברה להראל השקעות, משלמת החברה להראל השקעות סך של 3% מדמי הניהול שגובה החברה מקופות הגמל שבניהולה, וזאת בתמורה לשירותי ניהול וייעוץ בתחומי שיווק פיננסיים, תכנון עסקי, השתתפות בדירקטוריונים ותחומי ניהול נוספים. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009, והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרית.

1.6. להלן מספר חשבונות העמיתים המנוהלים על ידי החברה נכון ליום 30 בספטמבר 2012*:

שם הקופה	עצמאיים	שכירים / מעבידים	סה"כ
הראל קרן השתלמות - מסלול כללי	10,896	44,356	55,252
הראל קרן השתלמות - מסלול שקלי	1,390	4,647	6,037
הראל קרן השתלמות - מסלול נץ (מסלול מנייתי)	1,923	3,407	5,330
הראל קרן השתלמות - מסלול שלדג (עד 10% מניות)	3,762	12,692	16,454
הראל קרן השתלמות - מסלול אג"ח	275	939	1,214
הראל קופת גמל - מסלול כללי	9,898	26,625	36,523
הראל קופת גמל - מסלול שקלי	1,241	1,566	2,807
הראל קופת גמל - מסלול בז (מסלול מנייתי)	1,787	1,265	3,052
הראל קופת גמל - מסלול שחף (עד 10% מניות)	6,516	6,874	13,390
הראל קופת גמל - מסלול אג"ח	341	255	596
הראל קופה מרכזית לפיצויים	-	684	684
הראל השתלמות ניבה	173	452	625
הראל פרופיל אישי למעסיק	-	7	7
הראל קופה לפנסיה תקציבית	-	72	72
סה"כ	38,202	103,841	142,043
קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול הראל גמל			
שם הקופה	עצמאיים	שכירים / מעבידים	סה"כ
הראל - ניב	11,833	18,319	30,152
הראל - עצמה תעוז מסלול כללי	239,523	91,582	331,105
הראל - עצמה תעוז מסלול שקלי קצר	5,067	1,767	6,834
הראל - עצמה תעוז מסלול ללא מניות	3,549	807	4,356
הראל גמל לפיצויים - מסלול מניות	-	64	64
הראל גמל לפיצויים - מסלול מט"ח	-	10	10
הראל גמל לפיצויים - מסלול מדד	-	275	275
הראל גמל לפיצויים - מסלול שקלי	-	268	268
הראל גמל לפיצויים - מסלול כללי	-	418	418
סה"כ	259,972	113,510	373,482
סה"כ קופות בבעלות החברה וקופות בבעלות הראל ביטוח	298,174	217,351	515,525

*עמיתים שלהם צבירה במסלולים שונים באותה קופה, מספר החשבונות נספר בגין כל מסלול בנפרד.

להלן פירוט היקף הנכסים נטו המנוהלים על ידי החברה המנהלת נכון ליום 30 בספטמבר 2012:

שם הקופה	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
הראל קרן השתלמות - מסלול כללי	1,468,445
הראל קרן השתלמות - מסלול שקלי	220,944
הראל קרן השתלמות - מסלול נץ (מסלול מנייתי)	147,916
הראל קרן השתלמות - מסלול שלדג (עד 10% מניות)	729,300
הראל קרן השתלמות - מסלול אג"ח	54,534
הראל קופת גמל - מסלול כללי	759,336
הראל קופת גמל - מסלול שקלי	118,059
הראל קופת גמל - מסלול בז (מסלול מנייתי)	75,579
הראל קופת גמל - מסלול שחף (עד 10% מניות)	1,135,541
הראל קופת גמל - מסלול אג"ח	40,027
הראל קופה מרכזית לפיצויים	158,805
הראל השתלמות ניבה	14,465
הראל פרופיל אישי למעסיק	84,636
הראל קופה לפנסיה תקציבית	8,330
סה"כ	5,015,917
קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול הראל גמל	
שם הקופה	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
הראל - ניב	345,440
הראל - עצמה תעוז מסלול כללי	11,667,936
הראל - עצמה תעוז מסלול שקלי קצר	469,241
הראל - עצמה תעוז מסלול ללא מניות	403,274
הראל גמל לפיצויים - מסלול מניות	3,407
הראל גמל לפיצויים - מסלול מט"ח	1,663
הראל גמל לפיצויים - מסלול מדד	73,369
הראל גמל לפיצויים - מסלול שקלי	76,057
הראל גמל לפיצויים - מסלול כללי	58,150
סה"כ	13,098,537
סה"כ קופות בבעלות החברה וקופות בבעלות הראל ביטוח	18,114,454

1.7. שינוי מסמכי היסוד של החברה המנהלת

לא שונו מסמכי היסוד של החברה המנהלת במהלך תקופת הדוח.

2. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעולות, מקורות מימון

מאזן החברה ליום 30 בספטמבר 2012 הסתכם בכ- 51,001 אלפי ש"ח, לעומת כ- 41,485 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2011, גידול של כ- 22.9%. הגידול נובע בעיקרו מגידול בניירות ערך סחירים.

ההון ליום 30 בספטמבר 2012 הסתכם ב- 26,857 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 18,005 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2011, גידול של כ- 49%.

הגידול בהון נובע מרווח של 8,397 אלפי ש"ח ומגידול בקרן הון בסך של 455 אלפי ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול לכ- 38,658 אלפי ש"ח בהשוואה לכ- 35,750 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 8.1%. הגידול בדמי הניהול נובע בעיקרו מגידול בהיקף הממוצע של הנכסים המנוהלים, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

מידע נוסף לגבי היקף נכסי הקופות ראה סעיף 6 להלן.

נכון ליום 30 בספטמבר 2012, ההכנסות מדמי ניהול מצדדים קשורים כוללות, בין היתר, את המרווח לו זכאית החברה מתוקף הסכם מתן שרותי ניהול לקופות הגמל בבעלותו של הצד הקשור. סכום זה מוצג בנטו לאחר קיזוז ההוצאות המיוחסות לשירות כאמור, בסך של כ- 448 אלפי ש"ח.

בנוגע לנזילות ומקורות מימון, עיקר ההכנסות של החברה הן מדמי ניהול קופות הגמל.

3. נתונים נוספים

מיזוג קופות גמל

בהתאם להוראות תיקון מספר 4 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 ותיקון מספר 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), כפי שתוקנו בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010 (תיקון מספר 8), התשע"א - 2011, חברה מנהלת של קופות גמל לא תנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוגי קופות הגמל המפורטות בחוק החל מיום 1 בינואר 2012. כמו כן נקבע, כי ההוראה האמורה לא תחול על קופות גמל מרכזיות לפיצויים.

על מנת שהראל גמל תעמוד בהוראות הני"ל, ביום 1 בינואר 2012 ביצעה הראל גמל מיזוג קופות גמל המנוהלות על ידה: "הראל - תעוז" (קופה בבעלות הראל ביטוח ובניהול הראל גמל) מוזגה באופן מלא לתוך "הראל - עצמה" ו"הראל קופת גמל" (קופה בבעלות הראל גמל) מוזגה באופן טכני לתוך "הראל - עצמה", באופן שמבנה הבעלויות במסלולים של הקופות המתמזגות נשמר. הקופה הממוזגת נקראת "הראל עצמה-תעוז". כמו כן, במסגרת המיזוג שונה מסלול ההשקעה השקלי שהיה קיים ב"הראל - עצמה" כך שהפך להיות מסלול "שקלי קצר". המיזוג נעשה בהתאם לאישור המפקח מיום 5 באוקטובר 2011 ואישור מס הכנסה מיום 29 בדצמבר 2011.

4. פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדיווח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה

4.1. כללי

במהלך הרבעון השלישי נמשכה ההתאוששות העולמית בקצב איטי, לצד המשך אי הודאות לגבי עמידות גוש האירו וההתנהלות הפיסקאלית בארה"ב. תחזיות קרן המטבע לצמיחה העולמית עודכנו כלפי מטה ל- 3.3% לשנת 2012, ו- 3.6% לשנת 2013. התחזיות משקפות המשך פעילות איטית בכלכלות המתקדמות ויציבות יחסית בצמיחה של הכלכלות המתעוררות. יחד עם זאת, מדדי המניות בארץ ובעולם רשמו עליות מרשימות במהלך הרבעון. תשואות איגרות החוב ירדו משמעותית זאת בעיקר בשל ההתערבות המסיבית וההצהרות של הבנקים המרכזיים ברחבי העולם בהובלת ה- ECB וה- FED.

בגוש האירו התפרסמו נתוני צמיחה שליליים ברבעון השלישי (-0.4% במונחים שנתיים) אשר יחד עם המשך העלייה בשיעור האבטלה לשיא של 11.6% בספטמבר 2012, מצביעים על המשך האטה כלכלה. למרות זאת, הצהרות נגיד הבנק המרכזי בגוש האירו על תמיכה בגוש המטבע ופרסום תכנית הרכישות החדשה של הבנק תרמו לירידה בתשואות האג"ח הקצרות של ספרד ואיטליה והקטינו מאוד את החששות מפירוק גוש האירו.

בארה"ב הסתכמה הצמיחה ברבעון השלישי ב- 2% בשיעור שנתי, וקצב ההתרחבות של הצריכה הפרטית היה דומה. האינדיקטורים בשוק העבודה היו טובים יותר בהשוואה לרבעון השני, והאינדיקטורים בשוק הנדל"ן מצביעים על התחלת תפנית חיובית.

במשקים המתעוררים הגדולים התקבלו נתונים מעורבים לגבי הצמיחה ברבעון השלישי של 2012.

4.2. התפתחויות במשק

הקבוצה פועלת במשק הישראלי, אשר מצבו הכלכלי, הביטחוני והפוליטי משליך על היקף פעילותה בתחומים שונים. שינויים במצב הכלכלי במשק הישראלי עשויים לגרום לשינוי בהיקף הפרמיות וההכנסות האחרות ולשינוי בעלויות התפעול של חברות הקבוצה. לשינוי ברמת התעסוקה במשק הישראלי עשויה להיות השלכה על היקף הפעילות בתחום ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח.

התוצר גדל ברבעון השלישי של 2012 בשיעור שנתי של 2.9%, זאת לאחר צמיחה של 3.4% ברבעון השני ו- 3.1% ברבעון הראשון. הרכב הצמיחה היה ברובו חלש כאשר הצריכה הפרטית גדלה בשיעור שנתי של 1.5% בלבד, ההשקעה בנכסים קבועים ירדה בשיעור חד של 8.9% ויצוא הסחורות והשירותים ירד ב- 5.4%. במהלך התקופה הנסקרת נרשמה יציבות בשיעור האבטלה.

4.3. שוק המניות

מרבית מדדי המניות בעולם עלו ברבעון השלישי של 2012 לאחר הירידות שנרשמו ברבעון השני.

מדד מניות תל אביב 100 עלה ב- 9% במהלך הרבעון השלישי של 2012 וב- 8% במהלך שלושת הרבעונים הראשונים.

מדד MSCI העולמי עלה ב- 7% במהלך הרבעון השלישי וב- 14% בשלושת הרבעונים הראשונים בעיקר בשל עלייה מרשימה ברבעון הראשון של השנה. מדד MSCI של השווקים המתעוררים עלה ב- 8% במהלך הרבעון השלישי וב- 12% במהלך שלושת הרבעונים הראשונים של השנה.

ביצועי מדדים מובילים

שינוי במהלך 1-9/2011	שינוי במהלך 1-9/2012	שינוי במהלך 7-9/2011	שינוי במהלך -7 9/2012	
(24.9%)	4.2%	(15.7%)	6.9%	מדד המניות הכללי
(20.8%)	7.8%	(12.9%)	8.7%	מדד ת"א 100
(18.7%)	9.5%	(11.9%)	12.4%	מדד ת"א 25
(27.7%)	(3.5%)	(16.5%)	1.5%	מדד יתר מניות
(11.8%)	13.6%	(16.5%)	6.8%	מדד MSCI World
(21.7%)	12.3%	(22.5%)	7.9%	מדד MSCI Emerging Markets

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות בבורסה בישראל עמד על 950 מיליון ש"ח בלבד ברבעון השלישי של 2012, ירידה של 12% לעומת הרבעון השני, ולעומת מחזור ממוצע של כ- 1.7 מיליארד ש"ח ב- 2011 (ירידה של כ- 45%) ו- 2 מיליארד ש"ח ב- 2010.

4.4. שוק אגרות החוב

מדד האג"ח הכללי עלה בשיעור חד של 2.8% במהלך הרבעון השלישי של 2012 והשלים עלייה של 5% מתחילת השנה. בדומה, מדד האג"ח הממשלתיות עלה ב- 2.2% ברבעון השלישי, וב- 5% מתחילת השנה, לאחר עלייה של 5% ב- 2011. גם מדד האג"ח הקונצרניות רשם עלייה משמעותית של 3.8% ברבעון השלישי של 2012, והשלים עלייה של כ- 5% מתחילת שנה.

ביצועי מדדים מובילים

שינוי במהלך 1-9/2011	שינוי במהלך 1-9/2012	שינוי במהלך 7-9/2011	שינוי במהלך 7-9/2012	
1.4%	5.0%	0.8%	2.8%	מדד אג"ח כללי
3.4%	5.0%	3.1%	2.2%	מדד אג"ח ממשלתיות
(1.6%)	5.1%	(2.6%)	3.8%	מדד אג"ח קונצרניות
3.2%	6.0%	2.8%	3.3%	מדד אג"ח ממשלתיות צמודות
(1.8%)	5.2%	(2.9%)	4.0%	מדד אג"ח קונצרניות צמודות
3.5%	4.2%	3.1%	1.3%	מדד אג"ח ממשלתיות לא צמודות
4.6%	8.3%	3.8%	2.6%	מדד אג"ח מט"חיות

הסקטור העסקי גייס כ- 8 מיליארדי ש"ח באמצעות אג"ח ברבעון השלישי של 2012 (ירידה של 24% בהשוואה לרבעון הקודם). מתחילת השנה הסקטור העסקי גייס 30 מיליארדי ש"ח לעומת 40 מיליארדי ש"ח ב- 2011 ו- 43 מיליארדי ב- 2010.

מחזור המסחר היומי הממוצע באג"ח עמד על 4.2 מיליארדי ש"ח ברבעון השלישי של 2012, עלייה של 6% בהשוואה לרבעון הקודם, ועלייה של 12% לעומת המחזור הממוצע ב- 2011.

4.5. שוק המט"ח

השקל נותר כמעט ללא שינוי מול הדולר במהלך הרבעון השלישי של 2012 (3.912 שקל לדולר) אך נחלש ב- 1.9% מתחילת השנה. השקל נחלש ב- 2.7% מול האירו ברבעון השלישי של 2012 (5.0649 שקל לאירו) וב- 2.6% מתחילת השנה.

4.6. אינפלציה

האינפלציה הסתכמה במהלך 12 החודשים עד ספטמבר ב- 2.1%, במרכז יעד האינפלציה. במהלך הרבעון השלישי של 2012 עלה מדד המחירים לצרכן ב- 1.1% וב- 2.1% מתחילת השנה.

להלן נתונים על שינויים במדד המחירים לצרכן:

שינוי במהלך 1-9/2011	שינוי במהלך 1-9/2012	שינוי במהלך 7-9/2011	שינוי במהלך 7-9/2012	
2.7%	2.1%	0.6%	0.9%	שיעור עליית מדד המחירים (מדד ידוע)
2.2%	2.1%	0.0%	1.1%	שיעור עליית מדד המחירים (מדד בגין)

4.7. ריבית בנק ישראל

במהלך הרבעון השלישי של 2012, בנק ישראל הפחית את הריבית ב- 0.25% לרמה של 2.25% בין היתר על רקע החששות ממשבר באירופה והאטה בצמיחה הכלכלית המקומית.

4.8. אירועים מהותיים במשק לאחר תאריך המאזן

בחודש אוקטובר 2012 הוריד בנק ישראל את הריבית לחודש נובמבר ב- 0.25% לרמה של 2%. במקביל, פרסם הבנק הוראה המגבילה את שיעור המימון ממחיר הדירה (LTV) וקובעת שתאגיד בנקאי לא יאשר הלוואה לדיר (משכנתה), בשיעור מימון גבוה מ- 70%, למעט הלוואה לדיר לצורך רכישת דירה ראשונה של לווה, לגביה יחול שיעור מימון מרבי של 75%. בנוסף קובעת ההוראה שתאגיד בנקאי לא יאשר הלוואה ללווה לצורך רכישת דירה להשקעה בשיעור מימון הגבוה מ- 50%.

5. מגמות והתפתחויות בשוק קופות הגמל

להלן יתוארו שינויים מהותיים בחקיקה והסדרה בקשר עם תחומי הפעילות של הקבוצה, מאז הדוח התקופתי או שאירעו בתקופת הדוח:

5.1. הוראות דין

5.1.1. ביום 15 באוקטובר 2012 פורסמה הצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה) (תיקון), התשע"ג-2012, שמטרתה לתקן את פרק ז' לחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, אשר קבע כי תוקם קרן ממשלתית לחינוך פיננסי שמטרתה לקדם את החינוך הפיננסי בישראל, אך לא התייחס לגוף אופרטיבי שינהל את פעילות הקרן. בהחלטת הממשלה מיום 8 בדצמבר 2011 נקבע להנחות, בין היתר, את המפקח להכין תכנית מדיניות לאומית מקיפה לקידום החינוך הפיננסי, לקדם את המודעות לחשיבות החינוך הפיננסי, להוות גורם יעיל בהבניית שותפויות בין הממשלה, המגזר העסקי והמגזר השלישי לקידום הנושא וליצירת תכניות לחינוך פיננסי, וכן לבקר את אופן יישום המדיניות במטרה להבטיח את יישומה באופן יעיל. הוחלט גם, כי התיקון יכלול עיגון לתפקידו של המפקח כאחראי על ריכוז וגיוש מדיניות לקידום החינוך הפיננסי בעבור ממשלת ישראל, על התווית המדיניות הלאומית לקידום החינוך הפיננסי, על תיאום יישום מדיניות זו ועל בקרה לגבי יישומה.

במסגרת הצעת החוק מוצע להקים מועצה ציבורית לחינוך פיננסי שתייעץ למפקח לגבי קידום החינוך הפיננסי בישראל, בהתחשב בתכליות החוק, ובה יכהנו חברים שימנה שר האוצר על-פי ייצוג מסוים כמפורט בה. כמו כן, מוצע כי המפקח ירכז ויכוון את מדיניות הממשלה בנושא, ובתוך כך יפעל לקידום המטרות הבאות: (א) הנהגת תכנית מדיניות לאומית לקידום החינוך הפיננסי; (ב) פרסום מידע מהימן וברור בנושאים צרכניים ופיננסיים ובנושאי ביטוח, המותאם לקהלי יעד שונים ולהחלטות הפיננסיות השונות של האזרחים במעגל החיים, לרבות באמצעות הקמת אתר אינטרנט ייעודי והכנת מסע הסברה בנושאים האמורים; (ג) הכשרת הציבור להכרת שוקי ההון, הבנקאות, הביטוח והחיסכון הפנסיוני; (ד) הנהגת תכניות לימוד, השתלמויות ותכניות הכשרה בתחום הפעילות הפיננסית והביטוחית של האזרחים, בהתאם לשלבים השונים במעגל החיים. במסגרת תפקידו, על המפקח להיוועץ במועצה המייעצת מזמן לזמן ואחת לרבעון לפחות, וכן לדווח למועצה המייעצת, אחת לשנה לפחות, על הפעולות שבוצעו בנוגע לקידום החינוך הפיננסי.

5.1.2. ביום 9 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ב-2012, ההצעה התפרסמה בהמשך להמלצות ועדת הריכוזיות מחודש מרץ 2012 ולהחלטת הממשלה לעניין אימוץ המלצות הועדה מחודש אפריל 2012, אשר קבעו כי המבנה הריכוזי מעורר חשש לפגיעה באיתנות המערכת הפיננסית, לפגיעה בתחרות העסקית ואף לפגיעה בציבור החוסכים, בבעלי מניות המיעוט בחברות ציבוריות ובמחזיקי האג"ח בחברות אגרות חוב. הצעת החוק כוללת תיקוני חקיקה עקיפים.

הצעת החוק מבוססת על המלצות הוועדה ומתחלקת לשלושה פרקים עיקריים: (1) פרק ב' שעניינו הקצאת נכסי ציבור, בו מוצע לקבוע כי הרגולטורים המקצים זכויות בנכסים ציבוריים לגורמים פרטיים ישקלו בהקצאת הזכויות שיקולי תחרותיות, בהתייעצות עם הממונה על הגבלים עסקיים. כמו כן, מוצע כי במסגרת הליכי הקצאה של תשתיות חיוניות, תוגבל האפשרות להקצות את התשתיות החיוניות למבקשים ריכוזיים ותוקם ועדה מתמדת שתייעץ בענייני ריכוזיות כלל משקית; (2) פרק ג' שעניינו הגבלת השליטה בחברות במבנה פירמידלי, כך שיוגבל לשתי "שכבות" של חברות. מבנים פירמידליים קיימים יוגבלו לשלוש "שכבות" של חברות. המגבלה תכנס לתוקף תוך 6 שנים מפרסום החוק המוצע. בנוסף, נקבעו הוראות לעניין ממשל תאגידי מוגבר במבנה החזקות פירמידאלי ואמצעי אכיפה על שליטה בחברות בניגוד להוראות המוצעות; (3) פרק ד' שעניינו, הפרדה בין תאגידים ריאליים משמעותיים לבין גופים פיננסיים משמעותיים כך, שתאגיד ריאלי משמעותי והשולט בו לא ישולט בגוף פיננסי משמעותי ולא יחזיק בו יותר מן השיעור שייקבע ע"י המפקח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ויו"ר הרשות לניירות ערך. כמו כן, תוגבל כהונה מקבילה של דירקטורים בתאגיד ריאלי משמעותי ובגוף פיננסי משמעותי ויחול איסור שליטה של שולט בתאגיד בנקאי משמעותי בגוף פיננסי משמעותי שאינו תאגיד בנקאי.

5.1.3 ביום 5 באוגוסט 2012 פורסם חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012. מטרתו של החוק הינה הטלת סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק להשמדה המונית או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן, קביעת מגבלות על תאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן, הכל כחלק מהמאבק הבין לאומי בתכנית הגרעין של איראן שישראל חלק ממנו. מכלול פרקי החוק המוצע משלימים ומרחיבים את ההסדרים הקיימים בחקיקה בישראל לעניין זה ויוצרים הסדרה כוללת מתוך כוונה לכלול התייחסות לסנקציות כנגד איראן בחוק ייעודי, קוהרנטי ואחיד. במסגרת החוק נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) איסור פעילות כלכלית והפסקת פעילות קיימת מול גורמים שהוכרזו (בהתאם להוראות הקבועות בחוק לעניין הכרזה כי גורם זר שהוא תאגיד מקיים קשר עסקי עם איראן) גורמים זרים מסייעים או גורמים הקשורים לתאגיד מסייע וכן, הגבלת האפשרות של מוסדות פיננסיים להשקיע בתאגידים שהוכרזו כמקיימים קשר עסקי עם איראן; (ב) חובת דיווח למשטרת ישראל על קיום פעילות כלכלית עם גורם זר, או עם גורם הנחשד כזר; (ג) הטלת סנקציות (מאסר או קנס) על תאגידים שיעברו על הוראות החוק ועל נושאי משרה באותם תאגידים, אלא אם יוכח כי נקטו בכל האמצעים לקיום החובות החלות על התאגיד. במסגרת החוק בוטל חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן, התשס"ח - 2008 ונכללו תיקונים לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000; פקודת המסחר עם האויב 1939 וחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס - 2000.

5.1.4 ביום 23 ביולי 2012 פורסם חוק מס הכנסה (פטור ממס בידי קופת גמל על הכנסה מדמי שכירות בשל השכרת דירת מגורים לטווח ארוך), התשע"ב-2012, מטרתו של החוק הינה לעודד קופות גמל להשקיע בפרויקטים של השכרה לטווח ארוך, החוק קובע פטור ממס על הכנסה לקופת גמל על הכנסתה מהשכרת דירות מגורים בבניין להשכרה (כהגדרת מונחים אלו בחוק), לפי בחירתה, וזאת בכפוף להתקיימותם של תנאים מצטברים שנקבעו לעניין זה. בין היתר, נדרש כי קופת הגמל תהיה הבעלים של לפחות 100 דירות מגורים בבניין להשכרה או בכמה בניינים להשכרה, ואם הבניינים להשכרה הם בנגב או בגליל - 50 דירות לפחות (בשנה הראשונה בה יש לקופת הגמל הכנסה משכירות, הקופה תהיה זכאית לפטור גם אם בבעלותה מספר נמוך יותר של דירות). תנאי נוסף הינו כי קופת הגמל אינה מספקת שירותים הנלווים להשכרה. כמו כן, נקבע כי בנסיבות בהן בחרה קופת הגמל בפטור ממס לפי חוק זה, היא לא תוכל לחזור בה מבחירתה ולא יחולו לגביה הטבות מס בהתאם למסלולים אחרים.

לצד פרסום החוק פורסם תיקון לחוק לשינוי (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011.

- 5.1.5. ביום 24 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שווק ומערכות סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 5), התשע"ב - 2012. במסגרת ההצעה, מוצע לקבוע, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) עובד המבקש לבצע עסקה במוצר פנסיוני יכול לבצע אותה באמצעות כל בעל רישיון שייבחר ומעסיק לא יוכל להתנות ביצוע עסקה כאמור, על ידי בעל רישיון מסוים ולא להתנות מתן הטבה לעובד ביצוע עסקה פנסיונית על ידי בעל רישיון. פעולה בניגוד להוראות אלו תהא עבירה פלילית שעונשה עד שנתיים מאסר; (ב) המפקח יהיה מוסמך לחייב את הגורמים המפוקחים על ידו בחובות דיווח שונות, לרבות בעלי רישיון; (ג) בעל רישיון לא יתנה קניית מוצר פנסיוני אחד בקניית מוצר פנסיוני אחר ממנו או מאדם אחר; (ד) האיסור על העברת מידע באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית, אלא לצורך ביצוע ההוראות הרלוונטיות בחוק, יורחב גם לעניין העברת כספים ומידע אודות כספים באמצעות מערכת הסליקה.
- 5.1.6. ביום 4 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ב- 2012. במסגרת הצעת החוק ניתנת בידי המפקח הסמכות לפסול פוליסות בדיעבד וכן, להתערב רטרואקטיבית בענף שלם ולהורות על הפסקה או שינוי של מספר רב של תוכניות ומבלי ליתן הנחיה פרטנית לכל תוכנית, זאת ביחס לכלל התוכניות בשוק לרבות אלו שאושרו ע"י המפקח זה מכבר. בנוסף, יהיה על הגופים המוסדיים לפתח תכניות ביטוח ושינוי של תקנוני קופת גמל או להעברת ניהול של קופות גמל, בהתאם לעקרונות, קווים מנחים, הוראות ותנאים שאותם יכתיב המפקח. במסגרת ההצעה, מוצע לקבוע, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) המפקח רשאי להורות על תנאים שבהתקיימם לא תחול חובת קבלת היתר מהמפקח להחזקת אמצעי שליטה במבטח; (ב) מבטח המבקש להנהיג תכנית ביטוח (לרבות הרחבת כיסוי או צמצומו וביטוח קבוצתי) או לערוך בה שינוי (בעניין שעליו הורה המפקח), ימסור למפקח הודעה לפחות שלושים ימים מראש, ובהעדר הודעת התנגדות מהמפקח – התוכנית תיכנס לתוקף. על אף זאת, המפקח יהיה רשאי להורות, לגבי כל ענפי הביטוח או לגבי ענפי ביטוח מסוימים או תוכניות ביטוח מסוימות, שההודעה כאמור תימסר לו בפרק זמן קצר מהמועד המבוקש; (ג) המפקח יהיה רשאי להורות למבטח לבצע שינויים בתוכניות הביטוח ולהפסיק להנהיג תכנית ביטוח; (ד) חברה מנהלת המבקשת לערוך שינויים בתקנון קופת גמל, מיזוג קופת גמל או העברת ניהול קופת גמל לחברה מנהלת אחרת - תמסור למפקח הודעה מתאימה מראש, ובהעדר הודעת התנגדות מהמפקח – ניתן יהיה לבצע את הפעולות כאמור; (ד) מתן סמכות למפקח להטיל עיצום כספי על מי שפעל שלא בהתאם להוראות דלעיל.
- 5.1.7. ביום 14 במאי 2012 פורסם תיקון לחוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 13), התשע"ב- 2012, שעיקרו הינו קביעת מתן סמכות לממונה על ההגבלים העסקיים להטיל קנסות מנהלים (עיצומים כספיים) במקרה של הפרה של הוראות חוק ההגבלים העסקיים. כמו כן, התיקון כולל הרחבה של סוגי הפרות על החוק אשר ביצוען יגרור אפשרות אכיפה וענישה על פי החוק. במסגרת התיקון תוקנה לרשות ההגבלים האפשרות להפעיל שיקול דעת ולהעדיף במקרים המתאימים את הסנקציה המנהלית כאמור על פני הסנקציה הפלילית הקבועה בחוק. גובה העיצום הכספי הינו: לגבי תאגיד שמחזור מכירותיו עולה על 10 מיליוני ש"ח - בשיעור של עד 8% ממחזור המכירות ולא יותר מ- 24 מיליוני ש"ח, ולגבי תאגיד שמחזור מכירותיו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח - עד 1 מיליון ש"ח. כמו כן, נאסרה האפשרות לשפות או לבטח את נושא המשרה כנגד החיוב הכספי. התיקון נכנס לתוקף ביום פרסומו.
- 5.1.8. ביום 14 במאי 2012 פורסם תיקון לפקודת מס הכנסה (מס 190 והוראת שעה), התשע"ב- 2012 ותיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה- 2005 - מס' 8. מטרת התיקון הינה להרחיב את מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת כספים באפיק חיסכון הקצבה. במסגרת התיקון שונו מס' הסדרים לעניין מיסוי החיסכון הפנסיוני, בין היתר, שונו ההסדרים הבאים: (א) יופרד הפטור ממס בעת משיכת קצבה מקופת גמל לשני רכיבים: (1) קצבה "מוכרת" - פטור מלא ממס למשיכת כספים שהופקדו בקופי"ג

לקצבה אשר לא נהנו מהטבות מס בעת הפקדתם לעצמאי ולשכיר בגין שכר שמעבר ל- 4 פעמים השכר הממוצע במשק ובגין הפקדות עובד שלא קיבל בגינם הטבת מס. (2) קצבה "מזכה" - פטור ממס בסכום קבוע, שיגדל במשך 13 שנה; (ב) הגדלת הפטור ממס בעת הוון קצבה בהתאם לגידול שחל בפטור ממס ביחס למשיכת כספים לקצבה; (ג) שינוי מנגנון חישוב הפטור לקצבה ליחיד שמשך מענקים (כגון: פיצויי פיטורין), באופן שיעודד השארת המענקים הפטורים לקצבה ("נוסחת השילוב"); (ד) יתאפשר לעמית/ למוטב (באמצעות התיקון העקיף בחוק קופות גמל) הזכאי לכספים ממרכיב הפיצויים מקופת גמל לא משלמת לקצבה, להעביר את הכספים לחשבון חדש, כאשר הכספים יוכלו להימשך בצורה "הונית" בכל עת. במידה והכספים ימומשו כקצבה, הרי שכל הקצבה בגינם תהא פטורה. במידה והכספים ימומשו כהון, יחול מס ריאלי בשיעור 15% (לגבי כספיי פיצויים שנוכה מהם מס); (ה) יראו כספים המגיעים למוטב של עמית שנפטר, אשר לא נמשכו בידי המוטב ולא הועברו לחשבון חדש כאמור, בתוך 3 חודשים מיום פטירתו של העמית, ככספים שהועברו לחשבון חדש בתום 3 החודשים האמורים; (ו) בוטלה תקרת ההפקדה לבעל שליטה שעמדה על 11,950 ש"ח לשנה עבור כל הרכיבים. התיקון מאפשר הפקדה ללא הגבלה בגין תגמולי עובד ומעסיק, ותקרת ההפקדה (11,950 ש"ח) נותרה לגבי רכיב הפיצויים.

5.2. חוזרים

- 5.2.1. ביום 18 בנובמבר 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים, אשר מעדכן את לוחות הזמנים שנקבעו בחוזר גופים מוסדיים 2011-9-10 באותו נושא. במסגרת החוזר אוחדו לוחות הזמנים להשלמת עריכת סקר פערים ובניית מודל מיפוי, כך שמועד עריכת סקר הפערים נדחה מיום 31 בדצמבר 2012 ליום 31 במרץ 2013 ויבוצע יחד עם בניית מודל המיפוי. כמו כן נקבע כי החוזר לא יחול על חברה מנהלת של קופת גמל מרכזית לגבי קופת הגמל שבניהולה. הוראות החוזר חלות על כל הגופים המוסדיים החל מיום 18 בנובמבר 2012.
- 5.2.2. ביום 18 בנובמבר 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדיווחים הכספיים של קופות גמל וקרנות פנסיה, אשר מבטל חוזר גופים מוסדיים 2012-9-3. בחוזר נקבעו ההוראות הבאות: (א) דוחות כספיים שנתיים של קופת גמל וקרן פנסיה יכללו סקירת הנהלה ודוח כספי במתכונת הקבועה בחוזר (ב) הדוחות הכספיים ייערכו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, יכללו מספרי השוואה, מידע נלווה לביאורים ובסיס הדיווח יהיה בסיס מצטבר למעט הפקדות ומשיכות שיערכו על בסיס מזומן; (ג) הדוחות ייערכו ברמת כל מסלול השקעה וברמה מצרפית; (ד) בקופת גמל בניהול אישי ובקופת גמל מרכזית לפיצויים רב מסלולית לא יצורפו לדיווחים השנתיים סקירת הנהלה והנתונים בדוחות יינתנו ברמה מצרפית בלבד; (ה); (ו) הדוחות הכספיים ייחתמו על ידי יו"ר הדירקטוריון של החברה המנהלת או על ידי דירקטור שהדירקטוריון הסמיכו לחתום, מנכ"ל החברה המנהלת ובעל התפקיד הבכיר בתחום הכספים של החברה המנהלת. הוראות החוזר חלות על כל קופות הגמל, למעט קרן ותיקה, החל מהדוחות הכספיים לשנת 2012.
- 5.2.3. ביום 5 בנובמבר 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו תיקון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני מיום 28 בפברואר 2011 (והתיקון שפורסם לו ביום 18 באוגוסט 2011), אשר קובע מבנה של "רשומה אחודה" להעברת מידע, אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות השונות המתבצעות ביניהם. במסגרת התיקון נערכו, בין היתר, השינויים הבאים: (א) גוף מוסדי יעביר מידע לבעל רישיון באמצעות ממשק אחזקות בלבד; (ב) העברת מידע מגוף מוסדי לבעל רישיון תעשה בכפוף לקבלת ייפוי כח בתוקף או לקיומו של ייפוי כוח בתוקף; (ג) המידע המועבר בממשק טרום הייעוץ יהיה תואם למידע הקיים בממשק אחזקות המצוי בידי הגוף המוסדי במועד העברת הבקשה מבעל הרישיון; (ד) נקבע מבנה אחיד לשם קובץ ולשם מסמך המצורף לקובץ במטרה לאפשר לגורם

- הקולט את הקובץ לזהות את נתוני הגורם השולח וסוג הקובץ הנשלח. (ה) ממשק הצטרפות וממשק אירועים אוחדו לממשק אחד. הוראות החוזר חלות על כל בעלי הרישיון והגופים המוסדיים. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2013.
- 5.2.4 ביום 24 בספטמבר פורסם חוזר שעניינו דוח שנתי בדבר קיום הוראות הדין ע"י קופת הגמל (ח.ק. 15 לשעבר) - שינויים. בחוזר נקבע, כי לאור פרסום תקנות ההשקעה החדשות (ראה סעיף 5.4.5) מתבטלת הדרישה להגשת חלק ב' של הדוח שעסק בעמידה בתקנות השקעה. החוזר חל לגבי קופות גמל לא משלמות לקצבה, קופות גמל לתגמולים, קופות גמל לפיצויים, קרנות השתלמות, קופות גמל לדמי מחלה, קופות גמל לחופשה וקופות גמל למטרה אחרת החל מהדיווח בגין הרבעון של שנת 2012 ואילך.
- 5.2.5 ביום 24 בספטמבר 2012 פורסם חוזר שעניינו, דיווח דוחות כספיים ודיווחים נלווים של קופות גמל וקרנות פנסיה. במסגרת החוזר נקבעו הוראות בעניין אופן ותדירות הגשת דוחות שנתיים ורבעוניים למפקח. הוראות החוזר יחולו החל מהדוחות הכספיים של שנת 2012 ואילך, כאשר במועד דיווח הדוחות השנתיים לשנת 2012 ידווחו גם הדוחות הכספיים של כל הרבעונים של השנים 2010 עד 2012.
- 5.2.6 ביום 15 באוגוסט 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית. בחוזר נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) על גוף מוסדי ובעל רישיון תחול החובה לערוך את כל ההכנות הנדרשות להתחברות למערכת המסלקה ולשימוש בה (לרבות, הערכות תפעוליות, קביעת כללים לעניין הטמעת התוכנה והכשרת עובדים לשימוש בה); (ב) בעל רישיון וגוף מוסדי יישאו בעלויות ההתחברות ותחזוקת מערכת הסליקה; (ג) בחוזר מפורטות פעולות שגוף מוסדי ובעל רישיון יהיו מחויבים לבצע באמצעות מערכת הסליקה הפנסיונית בלבד. הוראות החוזר יחולו על גופים מוסדיים ובעלי רישיון, למעט קופת גמל מרכזית לקצבה ויכנסו לתוקף בהדרגה מיום פרסום החוזר עד ליום 1 בינואר 2016. החוזר מבטל את חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית מיום 22 במרס 2012.
- 5.2.7 ביום 1 באוגוסט 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו ממשק אינטרנטי לאיתור חשבונות עמיתים וחשבונות של עמיתים שנפטרו - דרישות טכניות. מטרת החוזר הינה לאפיין את הדרישות הטכניות מגופים מוסדיים לצורך הפעלת ממשק אינטרנטי מרכזי, נגיש ופשוט לאיתור חשבונות עמיתים. כמו כן, המשתמשים בממשק יחויבו במסירת פרטי זיהוי לשם קבלת מידע מהממשק. במסגרת החוזר מוצע לקבוע, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) גוף מוסדי יעביר למפקח את המידע הנדרש לגבי עמיתים בקופות גמל ומבוטחים בפוליסת ביטוח למקרה מוות לצורך הפעלת הממשק כמפורט בחוזר. המידע יועבר לממונה באמצעות קובץ בהתאם לנספח לחוזר, כאשר טרם להעברת הקובץ ע"י הגוף המוסדי, יהיה על הגוף המוסדי לבצע בדיקות תקינות לנתונים; (ב) במקרה של פניה של עמית לגוף המוסדי בבקשה להסיר את המידע אודות חשבונותיו מהממשק, הגוף המוסדי לא יעביר פרטים אודות חשבונות העמית החל משבועיים מיום קבלת הבקשה או מיום העברת המידע (בהתאם למועדים הקבועים בחוזר) - לפי המאוחר, ויתעד את פנייתו של העמית; (ג) יהיה על הגוף המוסדי להעביר לממונה פרטי התקשרות של אנשי הקשר האחראים ליישום הוראות החוזר. כמו כן, נקבעו הוראות לעניין לוחות זמנים להיערכות. הוראות החוזר חלות על כל הגופים המוסדיים מיום פרסום החוזר.
- 5.2.8 ביום 30 ביולי 2012 פורסם חוזר שעניינו, "מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות מנהלות בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS)". מטרתו של החוזר לקבוע הוראות לגבי מבנה הגילוי הנדרש בהתאם לתקינה הבינלאומית (כהגדרתה בחוזר גופים מוסדיים 2007-9-7 שעניינו אימוץ תקני דוח כספי בינלאומיים). במסגרת החוזר נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) הנחיות בדבר אימוץ תקני הדיווח; (ב) אופן חישוב סכומי השקעות בחברות מנהלות נשלטות ובחברות מוחזקות אחרות; (ג) חברה מנהלת שתבחר ליישם תקן חשבונאות בינלאומי חדש ביישום מוקדם תידרש להודיע על כך

לממונה; (ד) הדוחות השנתיים ייחתמו בהתאם להוראות המפורטות בחוזר. הוראות החוזר יחולו על כל החברות המנהלות מיום פרסום החוזר, למעט ההנחיות בדבר אימוץ תקני הדיווח אשר יחולו החל מהדוחות הכספיים לשנת 2012.

5.2.9 ביום 30 ביולי 2012 פורסם חוזר שעניינו, דיווח דוחות כספיים ודיווחים נלווים של החברות המנהלות. בחוזר נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) אופן הגשת דוחות כספיים שנתיים ורבעוניים; (ב) המידע שיש לדווח במסגרת הדיווחים הנלווים ואופן הדיווח; (ג) הוראות לעניין תדירות ואופן הדיווח. החוזר יחול על כל החברות המנהלות ותחילתו בדיווחים של שנת 2012 ואילך, כאשר הדוחות הכספיים והדיווחים הנלווים להם בגין הרבעון הראשון והשני של שנת 2012, ידווחו במועד שבו יוגשו דיווחי הרבעון השלישי של 2012.

5.2.10 ביום 25 ביוני 2012 פורסם חוזר שעניינו דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני. במסגרת החוזר נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) יוגבל שינוי בדמי ניהול כך שהגוף המוסדי יהיה רשאי להציע לעמית שיעור דמי ניהול הנמוך משיעור דמי הניהול המרבי הקבוע בדין בתנאי שהשיעור הינו לתקופה של לפחות שנתיים או יותר מהיום בו החלו לגבות דמי ניהול בשיעור המוצע; (ב) נקבעו מצבים (הפסקת הפקדות, משיכה מלאה/ חלקית של היתרה הצבורה, הוספת גורם הפצה המקבל עמלה מהגוף המוסדי) בהם גוף מוסדי יהיה רשאי להעלות את דמי הניהול לפני התקופה האמורה בכפוף לכך שהשינוי הוסכם עם העמית מראש ובכתב; (ג) יהיה על הגוף המוסדי לשלוח לעמית ולבעל רישיון הנותן ייעוץ פנסיוני (מתמשך) לעמית הודעה על הגדלת דמי הניהול הנגבים מהעמית. העלאה, כאמור, לא תחול אלא בתום חודשיים ממועד שליחת ההודעה או מהמועד שצוין בהודעה, המאוחר מבין השניים, ובלבד שההודעה לא נשלחה מוקדם יותר מארבעה חודשים לפני מועד ההעלאה הצפוי. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2013.

ביום 18 בנובמבר 2012 פרסם המפקח טיוטת חוזר המתקנת את החוזר לעיל. בטיטת החוזר המוצעים השינויים הבאים: (א) גוף מוסדי יהיה רשאי להעלות דמי ניהול הנמוכים מהשיעור המקסימאלי לפני חלוף שנתיים בתנאי שניתנה הודעה לעמית לא יאוחר משלושה חודשים ממועד מתן ההנחה בדבר זכותו של הגוף המוסדי לבטלה; (ב) הוספת ושינוי המקרים בהם גוף מוסדי יהיה רשאי להעלות את דמי הניהול לפני חלוף שנתיים כגון הפסקת תשלומים לקופה ביוזמת העמית, עזיבת מקום עבודה (במקרה שבו ההנחה ניתנה בשל מקום העבודה) והעלאה של דמי ניהול בקופת ביטוח בהתאם לתנאי התוכנית; (ב) גוף מוסדי יהיה רשאי להעלות את דמי הניהול אף אם לא נשלחה לעמית הודעה על העלאת דמי הניהול חודשיים מראש ובלבד שניתנה לעמית הודעה על האפשרות לבטל את ההנחה בדמי ניהול שלושה חודשים ממועד מתן ההנחה כמפורט לעיל וניתנה לעמית הודעה על העלאת דמי הניהול חודשיים עד לאחר ההעלאה; (ג) ההגבלה על מתן הנחה בדמי ניהול לתקופה של שנתיים לפחות וכן המקרים בהם ניתן להעלות את דמי ניהול לפני חלוף שנתיים לא יחולו בכל אחד מהמקרים הבאים בהם החלו להיגבות מהעמית דמי ניהול נמוכים משיעור דמי ניהול המרבי הקבוע לפי דין: (1) דמי הניהול החלו להיגבות לפני תחילתו של החוזר (ולא שונו לאחר תחילת החוזר); (2) דמי ניהול נגבו מהעמית בהתאם להסכם שנחתם בין מעבידו של העמית לבין הגוף המוסדי לפני כניסת החוזר לתוקף, והוראות ההסכם אינן תואמות את הוראות חוזר זה. הסכמים כאמור יותאמו להוראות החוזר עד ליום 31 בדצמבר 2014. החוזר יחול החל מיום 1 בינואר 2013 ויחול על כל הגופים המוסדיים. טיוטת החוזר מצויה בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים.

5.2.11 ביום 13 ביוני 2012 פורסם חוזר שעניינו, דיווח לממונה על שוק ההון על נושאי משרה בגופים מוסדיים. החוזר מתפרסם על רקע פיתוח מערכת אינטרנטית חדשה לקליטת דיווח נושאי משרה בגופים המוסדיים שהוקמה באגף שוק ההון. על הגוף המוסדי לדווח לממונה דיווחים שוטפים ורבעוניים באמצעות המערכת במועדים שנקבעו בחוזר וזאת החל מיום 1 ביולי 2012.

5.2.12. ביום 3 באפריל 2012 פורסם חוזר בנושא "חתימה גרפית ממחושבת" המעדכן את חוזר סוכנים באותו נושא מיום 10 באוגוסט 2011. בחוזר המעודכן נעשו מס' שינויים ותוספות ביחס לחוזר הקודם, כפי שיפורטו להלן: (1) נוספה בסעיף ההגדרות הגדרה ל"עובד"- לקוח למעט מעסיק לגבי עסקה שנעשתה עבור עובדיו וכן מי שנעשה בעניינו תיווך בביטוח; (2) נוספה הוראה לעניין תהליך החתימה של לקוח בה נקבע בין היתר, כי בעל רישיון רשאי להחתים מעסיק לגבי עסקה שנעשתה עבור עובדיו במסמך נפרד מזה שחתם עליו העובד ובלבד שבעל הרישיון זיהה באופן חד ערכי את המעסיק (יובהר כי זיהוי מעסיק לפי שם משתמש וסיסמא ייחשב כזיהוי חד ערכי) ובכפוף לתנאים הקבועים בחוזר. (3) במקרה בו בעל רישיון נדרש להחתים את המעסיק על המסמך בחתימה גרפית ממחושבת, עליו להחתים את העובד ולנעול את המסמך מיד עם חתימתו באופן המונע כל שינוי במסמך למעט הוספת חתימת המעסיק על המסמך, לאחר החתמת המעסיק ינעל המסמך סופית.

הוראות החוזר חלות על כל בעלי הרישיון ועל כל הגופים המוסדיים. תחילתו של החוזר ביום 3 באפריל 2012.

5.2.13. ביום 22 במרס 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו ייפוי כוח לבעל רישיון. בחוזר נקבע מבנה אחיד לטופס ייפוי כוח באמצעותו לקוח שמייפה את כוחו של בעל רישיון לקבל מידע או להעביר בקשות במסגרת ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני נקודתיים או מתמשכים. בחוזר נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) ייפוי הכוח ישמש אך ורק למתן ייעוץ או שיווק פנסיוני חד פעמי, ייעוץ או שיווק פנסיוני לראשונה ולשם טיפול בביצוע עסקה כחלק מייעוץ או שיווק פנסיוני; (ב) בעל רישיון יצרף לכל ייפוי כוח צילום תעודת זהות או מסמך זיהוי כפי שיוורה הממונה לעניין העברת ייפוי כוח באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית; (ג) פניה לגוף מוסדי תעשה תוך הצגת ייפוי כוח בהתאם לנספחים המצורפים וכמפורט בחוזר; (ד) תוקפו של ייפוי הכוח יקבע בהתאם לסוג הבקשה או ההודעה של הגוף המוסדי או בעל הרישיון ובכפוף לתנאים הקבועים בחוזר; (ה) גוף מוסדי יגדיר בונהל, שיעודכן מעת לעת, הוראות לאימות ייפוי כוח.

בחוזר נקבעו הוראות מעבר ממועד פרסומו של החוזר ועד ליום 1 ביולי 2017. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2013, למעט מספר הוראות המפורטות בחוזר.

ביום 15 באוגוסט 2012 התפרסמה טיוטת חוזר שעניינה ייפוי כוח לבעל רישיון. בטיטה נערכו מספר תיקונים, הבהרות ותוספות ביחס לחוזר הקיים, וביניהם: (א) נוספה הגדרת מוצר פנסיוני; (ב) ללקוח זכות לעיין בייפוי כוח ולהבין את תוכנו בטרם יידרש לחתום עליו; (ג) מוסד בנקאי (או תאגיד אחר כמפורט בטיטת החוזר) יהיה רשאי להציג יפוי שנחתם על ידי לקוח התאגיד באמצעות אתר האינטרנט.

5.2.14. ביום 16 במרס 2011 פרסם המפקח חוזר שעניינו מודל לקביעת שווי הוגן של נכס חוב בלתי סחיר. בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (חישוב שווי נכסים), התשס"ט - 2009 על גוף מוסדי לחשב את שווי של נכס שאינו נייר ערך סחיר לפי שווי הוגן בהתאם להוראות המפקח וכי המפקח רשאי להורות לגוף מוסדי להתקשר עם חברה המתמחה בקביעת שערי ריבית להיוון תזרימי מזומנים שנבחרה בהליך תחרותי, לצורך חישוב שווי הוגן.

בחודש יולי 2010 נבחרה במכרז חברת מרווח הוגן בע"מ כחברה שתעניק שירותי ציטוט מחירים פרטני ושערי ריבית עבור גופים מוסדיים. בעקבות פסק הדין של בית המשפט העליון אשר הורה על ביטול המכרז, ביום 14 בספטמבר 2011 פרסם המפקח הודעה לפיה ועדת המכרזים של משרד האוצר החליטה כי חברת מרווח הוגן בע"מ תמשיך לספק שירותי מאגר ציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עבור הגופים המוסדיים עד ליום 1.6.2012 או עד לתחילת מתן השירותים על ידי הזוכה במכרז החדש שיפורסם, לפי המוקדם מבניהם.

ביום 30 בינואר 2012 פורסם מכרז חדש שחלו בו מספר שינויים ביחס למכרז הקודם. המועד האחרון להגשת הצעות למכרז זה, הינו 1 באפריל 2012, המועד לתחילת הפעלת המאגר וסיום חיבור הלקוחות הינו ביום 20 בינואר 2013.

ביום 6 במרס 2012 אישרה ועדת המכרזים של משרד האוצר לדחות את המועד האחרון להגשת הצעות למכרז ליום 1 במאי 2012. כמו כן, המועד לתחילת הפעלת המאגר וסיום חיבור הלקוחות נדחה ליום 20 בפברואר 2013.

ביום 14 ביוני 2012 פרסמה ועדת המכרזים הודעה כי חברת מרווח הוגן בע"מ תמשיך לספק שירותי מאגר ציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עבור הגופים המוסדיים, זאת עד ליום 31.12.2012 או עד לתחילת מתן השירותים על ידי הזוכה במכרז החדש שפורסם, לפי המוקדם מביניהם.

ביום 14 באוקטובר 2012 הודיעה ועדת המכרזים על זכייתה של חברת שערי ריבית במכרז. בהתאם לכך, החל מיום 20 בפברואר 2013 תחל החברה בשימוש בציטוטי הריבית של שערי ריבית לצורך קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים. החברה בוחנת את ההשפעות האפשריות של יישום המודל של שערי ריבית.

5.2.15 ביום 28 במרס 2011 פרסם המפקח חוזר שעניינו איסוף מידע סטטיסטי לגבי יישוב תביעות (החוזר מחליף את חוזר גופים מוסדיים 2009-9-19). מטרת החוזר הינה לאסוף מידע סטטיסטי אשר יאפשר פרסום מדדים ביחס לאופן יישוב התביעות והטיפול בבקשות למשיכת כספים, להעברת כספים ולקבלת קצבת זקנה על-ידי גופים מוסדיים, אשר יהוו כלי בידי מבוטחים ועמיתים פוטנציאליים בבחירת הגוף המוסדי עימו יתקשרו. השינוי העיקרי בחוזר הינו כי הוא מתייחס בנוסף לתביעות אף לבקשות למשיכת כספים, להעברת כספים, להעברת כספים בין מסלולים ולקבלת קצבת זקנה וכפועל יוצא מכך הוא חל אף על קופות גמל ותכניות לביטוח חיים שאינן קופות ביטוח. יחד עם זאת, החוזר אינו חל על קופות גמל מרכזיות שבניהול הגופים המוסדיים. במסגרת החוזר, על גוף מוסדי לאסוף ולשמור את נתוני התביעות והבקשות של השנה הקודמת, לדווח עליהן למפקח מידי שנה בפורמט הקבוע בחוזר, ולהציג אותם באתר האינטרנט שלו ביחס ל- 4 השנים האחרונות. מועד תחילתן של כלל הוראות החוזר הינו 1 ביוני 2011 (קיימות הוראות מעבר לגבי תביעות לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולגבי הבקשות הנ"ל).

בחודש מרץ 2012 פרסם המפקח הבהרה לחוזר לפיה גוף מוסדי אינו מחויב להציג נתונים בגין 2011 באתר האינטרנט שלו.

5.2.16 ביום 28 בפברואר 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות. בחוזר נקבעו הוראות נלוות לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשע"ב-2012, בכל הנוגע להוצאה הנובעת מהשקעה בתעודות סל, להוצאה המשולמת בעד ניהולן של תביעות ותובענות, להוצאה המשולמת בעד מתן משכנתאות ולמתן דיווחים רבעוניים לוועדת השקעות אודות תשלום הוצאות ישירות של ביצוע עסקאות.

ביום 4 ביולי 2012 אישר המפקח, כי ניתן יהיה לנכות מנכסי קופת גמל או מכספים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה את רכיב כיסוי ההוצאות (בגין עסקאות בתעודות סל בהן נאסר ע"פ התקנה לעיל לשלם דמי ניהול) ובלבד ששיעור ההוצאה שתנוכה לא יעלה על 0.1% מהשווי ההוגן של כל תעודה, בהתאם לשיטת חישוב העמלות המפורטות בכל תעודה. לתיקון כאמור לא צפויה להיות השפעה מהותית על ההון או על הרווח של הקבוצה.

5.2.17 ביום 16 בפברואר 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו דרישות הון מחברות מנהלות. בהתאם להוראות החוזר, חברה מנהלת של קרן ותיקה תפחית את סכום ההון העצמי המזערי הנדרש ממנה בתאריך הדוח ב- 30% מן הסכום הקבוע בתקנה 3(א)2 לתקנות

ההון; חברה מנהלת של קופת גמל המבטיחה תשואה תפחית את סכום ההון העצמי המזערי הנדרש ממנה בתאריך הדוח ב- 30% מן הסכום הקבוע בתקנה 3(א)(2)(א) ו- (ב) לתקנות ההון; חברה מנהלת של קופת גמל מרכזית לקצבה תפחית את סכום ההון העצמי המזערי הנדרש ממנה בתאריך הדוח, כך שיעמוד על סכום ההון העצמי ההתחלתי הנדרש ממנה לפי תקנה 3(א) לתקנות ההון.

כמו כן, חברה מנהלת שערכה ביטוח אחריות מקצועית או ביטוח לכיסוי מעילה באמון של עובדיה בסכום העולה על הנדרש ממנה לפי תקנה 41(ה1) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד - 1964, רשאית להפחית את סכום ההון העצמי המזערי בשיעור של 20% מסכום הביטוח העודף, בכפוף למגבלות שנקבעו בחוזר. הוראות החוזר יחולו ביום תחילתן של תקנות ההון.

לעניין השלמת ההון הנדרשת בהתאם לחוזר בחברות המנהלות בקבוצת הראל, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

5.2.18 ביום 5 בפברואר 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו הגשת בקשות למיזוג קופות גמל ולמיזוג מסלולי השקעה לאישור הממונה. עניינו של החוזר בקביעת דרך הגשת בקשות למפקח לאישור מיזוג קופות גמל או מיזוג מסלולי השקעה.

במסגרת החוזר נקבעו קווים מנחים לגבי אופן ביצוע מיזוג קופות גמל או מסלולי השקעה. בהתאם לכך נקבעו הוראות לעניין אופן הגשת הבקשה כאשר המיזוג המבוקש הינו בהתאם לקווים המנחים ואופן הגשת הבקשה כאשר המיזוג אינו עומד בקווים המנחים. בנוסף נקבע, כי המיזוג יבוצע בתוך חצי שנה ממועד הגשת הבקשה. לגבי תכניות מיזוג שהינן בהתאם לקווים המנחים נקבע, כי יראו את הבקשה כמאושרת בחלוף 20 ימי עסקים ממועד הגשתה, אם המפקח לא נתן הוראה אחרת במהלך התקופה כאמור. לגבי בקשות מיזוג שאינן בהתאם לקווים המנחים, יראו אותן כמאושרת, אם המפקח לא הורה אחרת מהלך 40 ימי עסקים ממועד הגשתה. במקרה שבו תכנית המיזוג מצריכה גם שינויי תקנון, יראו את הבקשה כמאושרת בחלוף 30 ימי עסקים ממועד הגשת הבקשה, אלא אם כן המפקח הורה אחרת במהלך התקופה כאמור.

5.2.19 ביום 5 בפברואר 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו נוהל איתור עמיתים ומוטבים, אשר נכנס לתוקפו עם פרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב - 2012 (להלן בסעיף זה: "התקנות") ביום 30 בינואר 2012. מטרת החוזר הינה יצירת מנגנון אפקטיבי וישים אצל הגופים המוסדיים לאיתור עמיתים שהקשר עימם נותק ולאיתור מוטבים לאחר מותו של עמית, וכן יידוע העמיתים או המוטבים כי קיימים כספים להם הם זכאים. בחוזר נקבע כי על גוף מוסדי לפעול כדלקמן: (א) לבצע את האמור בתקנות על מנת לעדכן את פרטי הזיהוי הנוגעים למבוטחים; (ב) לגבי עמיתים שלגביהם התקיימו התנאים המפורטים בחוזר, לפנות למרשם האוכלוסין, באמצעות התחברות למאגר המידע שברשות מרשם האוכלוסין, על מנת לקבל את מען העמית ויקבע נוהל פנימי לעדכון פרטי הזיהוי ברשומותיו; (ג) לקבוע נהלי עבודה מפורטים לגבי הפעולות שינקוט לאיתור העמיתים שהקשר עימם נותק ואיתור מוטבים של עמיתים שנפטרו; (ד) לשמור תיעוד של הפניות למרשם האוכלוסין, של השינויים שבוצעו ברשומות, של הפעולות שנקטו לאיתור עמיתים שהקשר עימם נותק ולאיתור מוטבים, העתק של הנהלים ושל הדיווחים לאפוסטרופוס הכללי. החוזר קובע חובות המוטלות על בעל רישיון לגבי עמית שהקשר עימו נותק או עמית שנפטר למסור לגוף המוסדי את הפרטים שהתבקש למסור ולהודיע לעמית או למוטבים לגבי פניית הגוף המוסדי. עוד קובע החוזר כללים ליידוע האפוסטרופוס הכללי בדבר קיומם של כספים של עמיתים שהקשר עימם נותק ושל עמיתים שנפטרו, לגבי מלוא הפרטים שברשות הגוף המוסדי. על דירקטוריון של גוף מוסדי לקיים דיון לאישור הנהלים תוך 120 יום מתחילת החוזר, לקבל דיווח מידי שנה על הטיפול בחשבונות עמיתים שהקשר עימם נותק ובחשבונות נפטרים ולמנות גורם אחראי ליישום הוראות הנוהל, החוזר והתקנות.

בנוסף, על הגוף המוסדי לשלוח לממונה דיווח שנתי ממוכן אודות עמיתים שהקשר עימם נותק ואודות עמיתים שנפטרו בהתאם למפורט בחוזר.

ביום 30 בינואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב - 2012. בתקנות נקבע כי על גוף מוסדי לפעול לעדכון פרטי זיהוי בסיסיים באמצעות פניה למרשם האוכלוסין עד סוף הרבעון לאחר יום תחילת התקנות לאימות פרטי הזיהוי הבסיסיים אודות עמיתיו עם פרטי הרישום המופיעים לגביהם במרשם וכן לקבלת פרטי הזיהוי של עמית חדש שהצטרף - במועד הפניה החצי שנתי לאחר הצטרפותו. שישה חודשים לאחר מועד תחילת התקנות ומדי שישה חודשים לאחר מכן - פניה לקבלת שם המשפחה ותאריך הפטירה של עמיתים בקופת הגמל. כמו כן, על הגוף המוסדי לפעול בשקידה סבירה לאיתור עמית שהקשר עימו נותק, לרבות פניה לגופים אשר עשוי להיות להם מידע שיכול לסייע באיתור העמית וביניהם - איש קשר (בעל רישיון או כל מי שמופיע שצירף את העמית או מי שמונה על ידי העמית להיות זה שיטפל עבורו בחשבון בקופת הגמל), מעביד ובקופת גמל ענפית - לגוף היציג של העמיתים וכן פניה למאגרי מידע שונים. על הגוף המוסדי לבצע את הפעולות לאיתור העמית בתוך תקופה של שנה ולאחר מכן מדי שלוש שנים, וזאת בתוך תקופה של שנה, אלא אם מדובר בעמית שחשבונו בקופה רדום (כהגדרת מונח זה בתקנות) ושיתרת הכספים בחשבונו עולה על 5000 ש"ח - אזי יש לבצע הפעולה שוב בתוך שנה. לגבי עמית שנודע לגוף המוסדי כי הוא נפטר, על הגוף המוסדי ליצור קשר עם המוטבים שזהותם ידועה לו וככל שלא הצליח ביצירת הקשר - לשלוח לכתובת העמית שנפטר הודעה בתוך חצי שנה ממועד פטירתו וכן לפנות למרשם האוכלוסין, למאגרי מידע שונים ולעניין מען מוטב ומספר הטלפון שלו - לבעל רישיון המופיע ברשומות הגוף המוסדי כמי שצירף את העמית או לבעל רישיון שמונה על ידי העמית להיות המטפל בחשבון. במקרה שבו לא ידועים לגוף המוסדי המוטבים של עמית שנפטר בתוך 3 חודשים, על הגוף המוסדי לשלוח הודעה לכתובתו של העמית שנפטר ולפנות לרשם לענייני ירושה ולהנהלת בתי הדין הרבניים לקבלת פרטיהם של מי שהגישו בקשה לקבלת צו ירושה או צו קיום צוואה, וככל שלא יתקבל מען למשלוח הודעה לאור הפניה כאמור - לפנות למאגרי מידע שונים, למרשם האוכלוסין ולבעל רישיון המופיע ברשומות הגוף המוסדי כמי שצירף את העמית או לבעל רישיון שמונה על ידי העמית להיות המטפל בחשבון. את הפעולות האמורות לגבי איתור המוטבים על הגוף המוסדי לבצע במשך תקופה של שנה מן המועד שבו נודע לו על פטירת העמית, ולאחר מכן - במשך תקופה של שנה החל בשנה השניה. התקנות יכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013, למעט ההוראה בדבר פניה למרשם האוכלוסין, שתחילתה ביום 1 ביוני 2013.

5.3. טיוטות חוזרים

5.3.1. ביום 31 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה מסמך הנמקה. בטיטת החוזר נקבע מבנה ממוקד ואחיד למסמך הנמקה והמחשה שיימסר ללקוחות על ידי יועץ או סוכן שיווק פנסיוני אגב הליך ייעוץ או שיווק פנסיוני. במסגרת הטיוטה נקבע כי בעל רישיון יעביר ללקוח את מסמך ההנמקה, בנוסח שנקבע בטיטה, לאחר שמולא באופן ממוחשב על ידי בעל הרישיון כאשר ההנמקה לא תהיה במונחים כלליים ועליה להיות מוצגת בצורה ברורה והוגנת. נקבעו שני סוגי מסמכי הנמקה: (א) מסמך הנמקה מלא בו יעשה שימוש בהתקיים אחד מהתנאים הבאים: מפגש ראשון עם בעל רישיון, משיכת כספים מעל 50,000 ש"ח, שינוי במצב המשפחתי של הלקוח או לבקשת הלקוח. (ב) מסמך הנמקה ממוקד בכל מקרה אחר. כמו כן, נקבעו הוראות לעניין אופן עריכת מסמך ההנמקה, המידע שיש לכלול במסמך ההנמקה, משך הזמן שבמהלכו על בעל רישיון לשמור העתק ממסמך ההנמקה. גוף מוסדי לא יצרף לקוח למוצר אלא לאחר קבלת העתק המסמכים כמפורט בטיטת החוזר כשהם חתומים על ידי הלקוח ולאחר שוידא את נכונות הנתונים הנוגעים אליו. הוראות החוזר יחולו על כל הגופים המוסדיים ועל כל בעלי הרישיון. טיוטת החוזר מצויה בדיונים בין המפקח לבין הגופים המוסדיים.

5.3.2 ביום 25 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה מדיניות השקעה ושמות מסלולי השקעה במוצרי חסכון פנסיוני. מטרת הטיוטה הינה להסדיר כללים אחידים לקביעת שמות למסלולי השקעה בקופות גמל ובתוכניות ביטוח חיים משתתפות ברווחים שאינן קופות ביטוח, באופן שיאפשר לעמית להבחין בין מסלולי ההשקעה ולהשוות ביניהם. במסגרת הטיוטה, נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) גוף מוסדי לא יכנה קופת גמל או מסלול כללי בקופת גמל או בפוליסה שאינה קופת ביטוח, לפי העניין, בשם שעלול להטעות את העמיתים; (ב) שמו של מסלול ההשקעה יותאם למדיניות ההשקעה בגוף ויהיה מורכב מתחילית וסיומת כמפורט בנספח לטיוטה; (ג) באתר האינטרנט של אגף שוק ההון תפורסם רשימת מסלולי השקעה מתמחים, בה יפורטו שם ההתמחות והתמחות המשנה המתאימים למדיניות ההשקעה התקנונית במסלולים השונים. גוף מוסדי רשאי לקבוע מדיניות השקעה תקנונית שאינה מופיעה ברשימה הנ"ל בתנאי שהדירקטוריון יאשר כי מדיניות ההשקעה כאמור עומדת בכללים הקבועים בחוזר לניהול מסלול השקעה מתמחה ושונה באופן מובהק ממדיניות ההשקעה המופיעה במסלולים אחרים ברשימה; (ד) גוף מוסדי יהיה רשאי לנהל מסלול השקעה מתמחה בכפוף לאישור הדירקטוריון כי ממדיניות ההשקעה התקנונית שונה באופן מובהק ממדיניות ההשקעות של המסלולים האחרים באותה קופת גמל או נספח מסלול השקעה, לפי העניין. כמו כן ניתן לנהל עד שלושה מסלולי השקעה כלליים בכפוף לכך שהוגדה אוכלוסיית יעד לכל מסלול השונה באופן מובהק זו מזו בצרכי העמיתים; (ה) שינוי מדיניות השקעה תקנונית של מסלול השקעה יהיה בהתאם לתנאים המפורטים בטיוטה; (ה) גוף מוסדי יהיה רשאי לנהל מסלולי השקעה ולשנות מדיניות השקעה תקנונית במסלול השקעה בהתאם לתנאים המפורטים בטיוטה. כמו כן, נקבע כי גוף מוסדי המנהל קופת גמל או פוליסה שאינה קופת ביטוח שאושרה לפני תחילת החוזר, יתאימה לאמור בחוזר עד ליום 1 באפריל 2013. טיוטת החוזר נמצאת בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים.

5.3.3 ביום 25 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה ניהול חשבונות עמיתים בקופות גמל ובקרנות השתלמות. מטרת הטיוטה הינה לצמצם את מספר החשבונות המתנהלים בקופות הגמל וקרנות השתלמות ולמנוע מחברה מנהלת לפתוח חשבון חדש לעמית בעת שינוי בתנאי העסקתו ובעת מעבר בין קופות גמל, ללא קבלת בקשה מפורשת מצד העמית. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע את ההוראות הבאות: (א) חברה מנהלת לא תפתח חשבון חדש לעמית בקופת גמל, אגב שינוי מעמדו או אגב הוספת או החלפת מעסיק, אלא אם ביקש זאת העמית; (ב) בעת העברת כספים בין קופות גמל, החברה המנהלת אליה מועברים הכספים לא תפתח יותר מחשבון אחד לעמית המצטרף לקופת גמל, לכל החשבונות מהם הועברו הכספים; (ג) במידה וביקש עמית לפתוח חשבון חדש בקרן השתלמות בה יש לו חשבון או מספר חשבונות, תודיע החברה המנהלת לעמית על השלכות בקשתו. טיוטת החוזר נמצאת בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים.

5.3.4 ביום 16 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה מיזוג חשבונות בידי חברה מנהלת, במטרה להביא להפחתת העלויות הכרוכות בתפעול קופת גמל. בטיוטה נקבע כי חברה מנהלת רשאית לבצע מיזוג חשבונות של עמית בהתקיים התנאים הבאים: מען זהה למשלוח דואר, עמית לא פעיל, היתרה הצבורה בחשבון המתמזג אינה עולה על 5,000 ₪ (צמוד למדד), שמירת הוראת המוטבים ביחס לכספים המתמזגים, העמית לא מקבל קצבה מהחשבון הממזג ושמירת מאפייני הכספים שמוזגו ומתן הודעה מראש לעמית על ביצוע המיזוג. כמו כן נקבע כי לאחר ביצוע מיזוג חשבונות, החברה המנהלת תגבה מהחשבון הממזג דמי ניהול בשיעור אשר נגבה מהחשבון הממזג טרם ביצוע המיזוג. טיוטת החוזר נמצאת בדיונים בין המפקח לחברות המנהלות.

5.3.5 ביום 24 בספטמבר 2012 פורסמה טיוטת חוזר המתקנת את החוזר שעניינו דיווח דוחות כספיים ודיווחים נלווים של החברות המנהלות (ראה סעיף 5.2.9). בטיוטת החוזר נקבע כי חברה מנהלת תדווח לממונה את דוחותיה הכספיים, בהתאם לחוזר הקובע את מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות מנהלות, בפורמט אקסל באמצעות קובץ

הדיווח המצורף כנספח לחוזר. טיטת החוזר נמצאת בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים.

5.3.6 ביום 6 בספטמבר 2011 פרסם המפקח טיטת חוזר שעניינה קודקס הרגולציה העתידית. במסגרת טיטת החוזר מוצע ליצור קודקס רגולציה מקיף שיעדו הינם: (א) יצירת מסגרת רגולטיבית עדכנית ועקבית לגופים מוסדיים, סוכני ביטוח, משווקים ויועצים פנסיוניים; (ב) ארגון כל רמות הרגולציה לקודקס, שיורכב משני חלקים - אחד לגופים מוסדיים ("חוזר אחיד לגופים מוסדיים") ואחד לסוכני ביטוח, משווקים ויועצים פנסיוניים; (ג) בניית שני חוזרי-על, שאחד מהם יאגד את כל החוזרים החלים על גופים מוסדיים כמפורט בנספח ב' ("חוזר אחיד לגופים מוסדיים"), והשני יאגד את כל החוזרים החלים על סוכני ביטוח, משווקים ויועצים. החוזרים האחדים יחליפו את מערכת החוזרים הקיימת; (ד) העלאת הקודקס לאתר האינטרנט של המפקח בפורמט שיאפשר לבצע פעולות חיפוש וחיתוך; (ה) התאמת הרגולציה המקומית לעקרונות דירקטיבת Solvency II. לכל חלק בקודקס יהיו ארבעה רכיבים: (א) מקורות סמכות - כל הסעיפים (חוקים, תקנות וצווים) המסמיכים את הממונה לקבוע את הוראות החוזרים השלובים בקודקס; (ב) הגדרות - כלל ההגדרות הנוגעות להוראות שבקודקס; (ג) הוראות - כלל ההוראות החלות על הגורמים המפוקחים; (ד) נספחים - הנספחים אשר אליהם מפנות הוראות בקודקס. בשלב זה פורסמו במסגרת טיטת הקודקס הוראות בתחום ההשקעות ובתחום ביטוח כללי. טיטת החוזר נמצאת בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים.

ביום 11 ביוני 2012 פרסם המפקח טיטת של קודקס הרגולציה העתידית - "שער 6 - הוראות למוצרים" במסגרתו תוכן עניינים מוצע לחוזר אחיד לגופים מוסדיים ופילוט של שילוב ההוראות החלות מתוקף חוזרים קיימים בתחומי השקעות וביטוח כללי.

5.3.7 ביום 18 ביולי 2012 פורסמה טיטת חוזר שעניינה, חוזר שירות לקוחות סוכנים ויועצים. במסגרת הטיטת מפורטות הוראות שנועדו להבטיח כי בעל רישיון ייתן ללקוחותיו שירות מקיף וכולל כבר ממועד ההתקשרות. בין ההוראות שמוצע לקבוע: (א) בעל רישיון יקבע אמנת שירות שתכלול לכל הפחות את זכויות לקוחותיו ויפרסמה במקום זמין ללקוחות ובאתר האינטרנט שלו, ככל שקיים; (ב) החוזר קובע עקרונות מתן שירות ללקוחות כגון התייחסות בהגינות ובכבוד ללקוחות, עדכון הלקוחות לגבי ימי ושעות עבודה, קיום פגישה תוך שבעה ימים מפניית הלקוח, מענה על שאלות בזמן סביר ועוד; (ג) על בעל רישיון לעמוד ברמת מקצועיות נדרשת הכוללת את הכישורים הנדרשים לתחומי רישיונו, היכרות עם הוראות הדין, הכשרות וכו'; (ד) בתאגיד שעובדים בו עשרה בעלי רישיון או יותר, ימונה אחד העובדים כאחראי על שירות הלקוחות וכחלק מתפקיד זה יהיה עליו לתעד תלונות ואת אופן הטיפול בהן, להגיש למנהל עסקים או לאחראי הייעוץ הפנסיוני בתאגיד דוח שנתי הסוקר את עמידת התאגיד בהוראות המפורטות בטיטת וכן, להביא לידיעת בעלי הרישיון בתאגיד את הכללים והעקרונות החלים בעניין שירות לקוחות. טיטת החוזר מצויה בדיונים בין המפקח לבין הגופים המוסדיים.

5.3.8 ביום 10 ביולי 2012 פרסם המפקח טיטת חוזר שנייה שעניינה ניהול סיכונים ציות בגופים מוסדיים, בטיטת החוזר, מוצע לקבוע, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) הנהלת הגוף המוסדי תמנה אחראי למערך הציות ואכיפה הפנימית (שיעמוד בדרישות ובמגבלות הקבועות בחוזר), בכפוף לאישור הדירקטוריון, ותקבע תכנית ציות ואכיפה פנימית, לרבות נקיטת אמצעים סבירים על מנת לוודא הטמעת הוראות הדין בכל פעילות הגוף המוסדי; (ב) בין תפקידיו של הממונה יהיו, ייעוץ לדירקטוריון הגוף המוסדי ולנושאי המשרה בגוף לעניין הוראות הדין וניהול סיכונים ציות, וידוא קיום ומעקב אחר תהליכים לזיהוי סיכונים ציות, תיאום הכנת תכנית ציות ואכיפה, איתור ליקויים במערך הציות של הגוף, וכן חובות דיווח (מידי ותקופתי) לדירקטוריון, לועדת הביקורת, למנכ"ל ולמנהל הסיכונים; (ד) דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויאשר תוכנית ציות ואכיפה פנימית לגוף המוסדי וכן יפקח על יישום תכנית ציות ואכיפה, וינקוט אמצעים סבירים על מנת

להבטיח את עמידת הגוף המוסדי ונושאי המשרה בו (לרבות במיקור בחוץ) בהוראות הדין.

לצד טיוטת החוזר פורסמה טיוטת מסמך קריטריונים מפורטים לפיהם יבחן הממונה את אפקטיביות תכנית האכיפה הפנימית של הגוף המוסדי, וביניהם: (א) התאמת תכנית האכיפה לפעילות הגוף המוסדי; (ב) עדכניות פרופיל סיכוני הציות של הגוף המוסדי ומעקב שוטף אחר שינויים בסביבת הציות; (ג) תיעוד תוכנית האכיפה לרבות תהליכי גיבושה ויישומה; (ד) הטמעת תכנית אכיפה פנימית בגוף המוסדי; (ה) קיום מנגנוני דיווח פנימיים; (ו) מעורבות הדירקטוריון, ועדת ביקורת והנהלה בתוכנית האכיפה ויישומה.

טיוטת החוזר ומסמך העקרונות מצויים בדיונים בין המפקח לבין הגופים המוסדיים.

5.3.9 ביום 16 במאי 2012 התפרסמה טיוטת חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת. הרקע לטיוטה הינו החובה המוטלת על חברה מנהלת להודיע מראש לעמית על העלאת דמי ניהול בעניינו, כקבוע בתקנה 53 ב(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964. בהתאם להוראות התקנה, חברה מנהלת אינה רשאית להעלות דמי ניהול, אלא לאחר שהודיעה על כך לעמית וחלפו חודשיים ממועד משלוח ההודעה, וזאת בגין תקופה שתחילתה 7 שנים לפני פרסום ההכרעה. משכך, דמי ניהול שנגבו בטרם נשלחה ההודעה וקודם לחלוף התקופה האמורה יושבו לעמית. במקרים בהם ניתן ביטוי במסגרת דיווח תקופתי לעמית על דמי הניהול לאחר ההעלאה, תחושב תקופת ההשבה ממועד ההעלאה בפועל ועד חודשיים לאחר המועד בו ניתן לעמית גילוי בדוח התקופתי. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע את ההוראות הבאות: (א) על חברות המנהלות קופות גמל או קרנות פנסיה להשיב לעמיתים דמי ניהול שנגבו ביתר כמפורט בטיוטה; (ב) לגוף מוסדי שיציג לממונה הוכחות המעידות על התנהלות תקינה לייצוע עמיתים על העלאת דמי ניהול יינתנו הנחיות פרטניות לבדיקה והשבה. (ג) נקבעו הנחיות כלליות לביצוע ההשבה: (1) לא יאוחר משלושה חודשים ממועד פרסום ההכרעה, יהיה על כל חברה מנהלת לבנות תכנית עבודה המפרטת את אופן יישום הוראות ההשבה. בתוך תקופה זו, החברה תבדוק ותתעד את אותם מקרים בהם הועלו דמי הניהול לעמיתים שלא כדין. (2) ממועד ביצוע ההשבה יהיה על חברה מנהלת לשלוח מכתב לעמיתים שנמצאו זכאים להחזר כספים בהתאם להנחיות המפורטות בטיוטה. (3) לא יאוחר מחצי שנה ממועד פרסום ההכרעה, תמסור חברה מנהלת לממונה הודעה, כמפורט בנספח א' לטיוטה. (4) על חברה מנהלת לשמור בידיה נתונים בדבר השבת דמי ניהול, כמפורט בנספח ב' לטיוטה. (5) יהיה על חברה מנהלת להעביר לממונה, לא יאוחר מחודשיים לאחר יישום הנחיות ההשבה, דוח מסכם של מבקר הפנים של החברה המאשר כי החברה ביצעה את המוטל עליה.

בין המפקח לחברות המנהלות צפויים להתקיים דיונים בקשר עם טיוטת ההכרעה ובנוסף קיימות שאלות פרשניות המתעוררות הן מנוסח הטיוטה והן מנוסח תקנה 53 ב(א) לתקנות מס הכנסה. לפיכך, לא ניתן, בשלב זה, להעריך את ההשפעה הצפויה, אם בכלל, של הטיוטה.

5.3.10 ביום 22 באפריל 2012 פרסם המפקח טיוטת מסמך מדיניות למתן היתרים לשליטה או החזקה בגוף מוסדי, שמטרתה לקבוע כללים מנחים במתן היתרים לשליטה או החזקה אמצעי שליטה בגופים מוסדיים ובקביעת תנאים בהיתרים אלה. הטיוטה כוללת, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) מגבלות לעניין שיעור החזקה מזערי הנדרש לשם שליטה בגוף המוסדי כתלות בגודלו של הגוף המוסדי; (ב) הגבלת הפער בין האינטרס ההוני של בעל השליטה בגוף המוסדי לבין שיעור השליטה בו; (ג) כללים והגבלות לגבי מבנה השליטה, דרך החזקת אמצעי השליטה בגוף מוסדי ותאגידיים באמצעותם רשאי בעל השליטה להחזיק בגוף המוסדי; (ד) מגבלות על אופן מימון רכישת השליטה בגוף מוסדי ושיעור המימון; (ה) מגבלות לעניין שעבוד אמצעי שליטה בגוף מוסדי ובתאגידיים באמצעותם מחזיק בעל השליטה בגוף המוסדי; (ו) דרישה להון עצמי של מבקש היתר

השליטה כפועל יוצא של היקף השקעתו בגוף המוסדי; (ז) דרישה להתחייבות של מבקש היתר שליטה להשלים את ההון העצמי המינימאלי הנדרש מהגוף המוסדי בו ישלוט. במסגרת הפעלת שיקול דעתו של המפקח במתן היתרים תהיה למפקח סמכות לסטות מהתנאים המפורטים בטיוטה. המפקח הודיע כי בנוסף להחלת ההנחיות החדשות על בעלי שליטה עתידיים בגופים מוסדיים, בכוונתו לדרוש מבעלי השליטה והחזקה הקיימים, אשר קיבלו היתר מהמונה, לעמוד בדרישות המדיניות החדשה לאחר תקופת התאמה.

5.3.11. ביום 20 בפברואר 2012 פרסם המפקח טיוטת חוזר שנייה שעניינה רכישת כיסויים ביטוחיים באמצעות חברה מנהלת של קופת גמל. במסגרת הטיוטה נקבע כי חברה מנהלת של קופת גמל רשאית להגיש למפקח בקשה לקבלת רישיון סוכן תאגיד ביטוח פנסיוני אשר יוגבל לשיווק כיסוי לסיכונים מוות ולכיסוי ביטוחי לסיכונים נכות באמצעות פוליסות ביטוח פרט. עמית שהפסיק להיות עמית פעיל יהיה רשאי לשמור את הכיסוי הביטוחי באופן עצמאי אצל המבטח, או באמצעות חברה מנהלת אחרת (בתנאי שהמבטח והחברה המנהלת הסכימו לכך), ללא שינוי בתנאי הפוליסה, לרבות לעניין סכום דמי הביטוח, וללא בחינה מחדש של המצב הרפואי. הוראות החוזר יחולו על כל הגופים המוסדיים, תחילתו של החוזר ביום פרסומו, ולגבי פוליסות שהופקו עובר למועד תחילת החוזר, החל מיום 1 בינואר 2014. טיוטת החוזר מצויה בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים. במקביל פורסמה טיוטה שניה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל) התשע"ב-2012. טיוטת החוזר מצויה בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים.

5.3.12. ביום 1 בדצמבר 2011 פרסם המפקח טיוטת חוזר שעניינה התאמת מסלול החיסכון למאפייני העמית, אשר יכנס לתוקפו עם פרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשע"ב - 2012 (להלן בסעיף זה: "התקנות"). בחוזר נקבע, כי מסלולי ברירת המחדל והמסלול המקבלי קצבה (כהגדרתם בתקנות) יעוגנו בתקנון הקופה או בפוליסה ויקבע בהם כי עמית המשויך למסלול ברירת מחדל שאינו מתאים עוד למאפייניו לפי המודל, יועבר למסלול ברירת המחדל המתאים למאפייניו. הגוף המוסדי ידווח למפקח על המודל שקבע - מודל שיכלול מסלול השקעה למקבלי קצבאות (כהגדרתו להלן), מסלול לחוסכים מעל גיל 60 ולפחות 3 מסלולי השקעה לחוסכים מתחת לגיל 60 ("מודל א'") או מודל שיכלול מסלול השקעה למקבלי קצבאות ומסלולי השקעה אשר בכל אחד מהם מצוין קבוצה של עמיתים בטווחי לידה מסוימים ("מודל ב'") - ועל כל שינוי בו יגיש לאישור המפקח את התקנון ו/או הפוליסה בהם עוגנו מסלולי ברירת המחדל והמסלול המקבלי קצבה בתוך שבועיים ממועד אישורם בדירקטוריון. פירוט המודל, מסלולי ברירת המחדל ומסלולי קצבה, או כל שינוי שנעשה בהם, יפורסמו באתר האינטרנט בתוך שבועיים מיום קבלת אישור המפקח, יצורפו לדיווחים השנתיים לעמיתים החל מהדיווח השנתי לשנת 2011 ויצורפו לטופסי ההצטרפות לקופה מיום תחילת התקנות. על גוף מוסדי להודיע לעמית חדש, אשר הצטרף למסלול ברירת מחדל שאינו מתאים למאפייניו על פי המודל, בתוך 30 ימים ממועד הצטרפותו, על קיומו של מסלול ברירת מחדל שמתאים למאפייניו והאפשרות לעבור למסלול זה. כמו כן, על גוף מוסדי להודיע לעמית במסלול ברירת מחדל שצורף למסלול זה במועד הצטרפותו על העברת עמיתים המועברים לאותו מסלול בהתאם להוראות התקנות, עד שלושה חודשים לפני מועד העברתם, תוך ציון תמהיל ההשקעות הצפוי ליום ההעברה ולאחר ביצוע ההעברה וכן את פרק הזמן שיידרש להתאמת המסלול. במקרה שבו גוף מוסדי בחר במודל ב', עליו להודיע לעמית על העברתו למסלול אחר לפי גילו לפחות חודש לפני ביצוע ההעברה.

לצד החוזר פורסם נוסח תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשע"ב - 2012, כפי שהועברו לאישור ועדת הכספים של הכנסת. בתקנות נקבע, כי גוף מוסדי ינהל בכל קופת גמל מספר מסלולי השקעה לניהול כספי

עמיתים שאינם מקבלי קצבה ושלא בחרו במסלול אחר, אשר יהו את "מסלולי ברירת מחדל", בהתאם למודל א' או מודל ב' (ראה לעיל). גוף מוסדי ינהל מסלול נפרד למרכיב הפיצויים בקופות הגמל ("מסלול הפיצויים"), זולת אם על פי תקנון הקופה או תנאי הפוליסה ועל פי הסכם עבודה היתרה הצבורה של מרכיב התגמולים יכולה לפחות בהתאם לשינויים ביתרה הצבורה במרכיב הפיצויים. כמו כן, גוף מוסדי המנהל קופת גמל משלמת לקצבה או קופת ביטוח הכוללת כיסוי ביטוחי לעמית למקרה מוות או אובדן כושר עבודה, ינהל חשבון נפרד לניהול הנכסים כנגד ההתייחסויות כלפי מקבלי הקצבאות ויקים מסלול השקעה לניהולם ("מסלול למקבלי קצבה"). עד ליום 1 ביולי 2012 דירקטוריון של גוף מוסדי יקבע מודל לסיווג עמיתים במסלולי השקעה לעמיתים מתחת לגיל 60 ואת מדיניות ההשקעה הכוללת במסלולי ברירת המחדל ובמסלול למקבלי קצבה. כמו כן, על הדירקטוריון לדון אחת לשנתיים לפחות במודל שנבחר ולעדכנו במידת הצורך. ועדת ההשקעות של הגוף המוסדי תקבע את מדיניות ההשקעות במסלולי ברירת מחדל ובמסלול למקבלי קצבה. מסלולי ברירת המחדל יחליפו את המסלולים הכלליים בקופות הגמל כאשר עמית חדש יצורף לאחד ממסלולי ברירת המחדל או למסלול למקבלי קצבה, ולעניין מרכיב הפיצויים - למסלול הפיצויים או למסלול ברירת המחדל בהתאם למאפייניו. בתקנות נקבעו המועדים במסגרתם על גוף מוסדי לבצע העברה של העמיתים הקיימים במסלולים הכלליים למסלולי ברירת המחדל המתאימים להם וכן להעביר עמיתים בין מסלולי ברירת המחדל בהתאם לגילם בתחילת הרבעון לאחר המועד שבו הגיע העמית לגיל כאמור. כמו כן נקבע, כי חברה מנהלת של קרן חדשה מקיפה תנהל חשבון נפרד אחד שבו ינוהלו הנכסים של מקבלי קצבאות שאינם זכאים קיימים (לקבלת קצבה לפני 1 בינואר 2004) וחשבון נפרד אחד לזכאים קיימים ותקים מסלול השקעה אחד לכל אחד מהחשבונות הללו. התקנות אינן חלות על קופת גמל מבטיחת תשואה לגבי כספים המנוהלים במסלול המבטיח תשואה. בחודש אפריל 2012 פרסם המפקח הודעה, לפיה מועד תחילתן של התקנות ידחה ליום 1 בינואר 2014 (במקום 1 בינואר 2013).

5.4. תקנות

- 5.4.1. ביום 30 באוגוסט 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הרשאה לנהל יותר מקופת גמל אחת), התשע"ב-2012. במסגרת התקנות נקבע, כי חברה מנהלת שניהלה מספר קופות גמל באמצעות גופים מתפעלים אחדים תהא רשאית להמשיך ולנהל, באמצעות כל אחד מהגופים המתפעלים, קופת גמל אחת מכל סוג עד ליום 1 בינואר 2014. כמו כן, נקבע כי חברה מנהלת אשר רכשה ניהול של קופת גמל או שהתמזגה עם חברה מנהלת אחרת, ומועד העברת הניהול או המיזוג חל לאחר ה- 1 בינואר 2011, תהא רשאית, עד לתום שנה ממועד העברת הניהול או המיזוג, לנהל קופת גמל נוספת אחת מסוג קופת הגמל שהניהול בה הועבר אליה או שהיתה בניהולה של החברה המנהלת שעמה התמזגה. תחילתן של התקנות ביום 1 בינואר 2012.
- 5.4.2. ביום 26 באוגוסט 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות מרביים בביטוח מבנה אגב הלוואה לדירור), התשע"ב-2012. במסגרת התקנות נקבע, כי דמי העמילות שישלם מבטח לסוכן ביטוח בשל ביטוח מקיף לדירה הנדרש כבטוחה להלוואה לדירור לא יעלו על 20% כולל מע"מ מדמי הביטוח שגבה המבטח מהמבוטח. תחילתן של התקנות ביום 1 בינואר 2013 והן יחולו על דמי עמילות המשולמים בשל חוזים לביטוח אגב הלוואה שתחילת תוקפם או שיחודשו מיום התחילה ואילך. בנוסף, בתקנות נקבעה הוראת מעבר כך שהגבלת דמי העמילות תהיה באופן מדורג, בשנת 2013 דמי העמילות לא יעלו על 30%, בשנת 2014 לא יעלו על 25% ובשנת 2015 ואילך לא יעלו על 20%.
- 5.4.3. ביום 21 באוגוסט 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שוק ומערכות סליקה פנסיונים) (אבטחת מידע במערכת סליקה פנסיונית מרכזית), התשע"ב-2012. במסגרת התקנות נקבעו הוראות החלות על חברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית

שעיקרן: (א) פירוט מדיניות אבטחת המידע במערכת סליקה פנסיונית מרכזית במסמך הגדרות שיכלול את ההוראות שנקבעו בתקנות; (ב) מינוי ממונה על הפרטיות ואבטחת המידע הקשור ללקוחות שמידע אודותיהם עובר או נשמר במערכת; (ג) ביצוע מיפוי וסקר סיכונים; (ד) הוראות לעניין הגנת פרטיות הלקוחות ושמירת המידע באופן שעבוד או שמירה ממוחשבת של מידע לא יאפשרו למי שאינו מורשה גישה לזהות את הלקוח; (ה) תיעוד אירועי אבטחת מידע המעלים חשש לזליגת או לשלמות המידע; (ז) עריכת ביקורות תקופתיות לוידוא עמידתה בהוראות התקנות.

רפורמה בדמי ניהול במוצרי חסכון ארוך טווח .5.4.4

בהמשך לתוכנית המפקח להגברת התחרות במוצרי החיסכון הפנסיוני, ביום 21 ביוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב - 2012, שעניינן החלת מודל אחיד לתקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני על ידי גביית דמי ניהול מהפקדות שוטפות ומהצבירה. במסגרת התקנות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) דמי הניהול המקסימאליים בקופות גמל לא יעלו בשנת 2013 על 1.1% מהצבירה ו- 4% מההפקדות ושבשנת 2014 ואילך לא יעלו על 1.05% מהצבירה ו- 4% מההפקדות השוטפות, כאשר מקבלי קצבאות זקנה והשארים ישלמו עד 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם; (ב) דמי הניהול בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק, לא יעלה על 0.3% לשנה מן היתרה הצבורה בחשבון העמית בקופת הגמל, או על השיעור החודשי שגבה הגוף במועד בו נותק הקשר או במועד שנודע לגוף המוסדי על פטירת העמית, לפי הנמוך מביניהם.

השיעורים כאמור יחולו גם על פוליסות ביטוח חיים חדשות, וזאת בשונה מקופות הגמל שם ההוראה חלה על הכספים הישנים והחדשים כאחד. שינוי דמי הניהול לא יחול על פוליסות ביטוח שהוצאו לפני יום תחילתן של התקנות, קופת ביטוח מבטיחת תשואה, קופת גמל מבטיחת תשואה, קרן ותיקה, קרן פנסיה חדשה מקיפה, קרן השתלמות קופת גמל בניהול אישי, קופת גמל מרכזית, קופת גמל ענפית, קופת גמל לדמי מחלה וקופת גמל לחופשה.

ביום 17 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשע"ג - 2012. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע כי חברה מנהלת תוכל לגבות דמי ניהול לפי הגובה מבין: (א) 1.05% מהיתרה הצבורה ו- 4% מההפקדות השוטפות; (ב) סכום שלא יעלה על 9 ש"ח לחודש (צמוד למדד).

לצד טיוטת התקנות הנ"ל פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (חשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה) (הוראת שעה), התשע"ג - 2012, לפיה ניתן יהיה למשוך כספים בפטור ממס מקופת גמל אם היתרה הצבורה לא עלתה על 5,000 ₪ ולא הופקדו כספים בקופה מיום 1 בינואר 2012.

להלן טבלה המרכזת את שיעור דמי הניהול בהתאם לרפורמה כאמור:

שיעור דמי ניהול מקסימאליים	ביטוח מנהלים	קופת גמל	קרן פנסיה כללית (חדשה)
המצב הקיים	עד 2% מהצבירה או שיעור נמוך יותר מהצבירה ושיעור מההפקדות (בין 0% ל- 13% מההפקדות)	עד 2% מהצבירה	עד 2% מהצבירה
לתקופה שבין 1.1.2013 ועד 31.12.2013		עד 1.1% מהצבירה + עד 4% מההפקדות שוטפות	
החל מ- 1.1.2014		עד 1.05% מהצבירה + עד 4% מההפקדות שוטפות	

לרפורמה כאמור צפויה להיות השפעה מהותית על ההכנסות מדמי ניהול של החברה וכן השפעה על הרווחיות של החברה

ההצעה לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלת הפצה), תשע"א - 2011, במסגרתה מוצע להפחית את שיעור עמלות ההפצה צפויה אף היא למתן את השפעת הרפורמה כאמור.

לצד פרסום התקנות פורסם חוזר שעניינו, דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני - ראה סעיף 5.2.10 להלן.

5.4.5 ביום 7 ביוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב - 2012 ("תקנות ההשקעה החדשות"). בתקנות נקבעה מסגרת אחידה לכללי ההשקעה של הגופים המוסדיים השונים (קופות גמל, קרנות פנסיה והתחייבויות תלויות תשואה של מבטחים), לרבות כספי הנוסטרו וכן שונו חלק מכללי ההשקעה הקיימים כדי להתאימם לדרכי פעילות שוק ההון ופעילות המשקיעים המוסדיים. בתקנות נקבעו, בין היתר, הוראות שנועדו להסיר מגבלות כמותיות הקיימות היום ולהגביר את מעורבות ועדות ההשקעה ונציגים חיצוניים בהן. כמו כן התקנות מתייחסות למגבלות שיחולו על עסקאות בין גופים מוסדיים לתאגידים הקשורים אליהם.

לצד התיקון בתקנות ההשקעה, פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון מס' 2), התשע"ב - 2012, במסגרתן בוצעו תיקונים טכניים על מנת להתאים את ההגדרות בתקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.

במסגרת התיקון כאמור עודכנו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון מספר 2), התשע"ב - 2012, כך שבעקבות העדכון נאסר על הגופים המפוקחים לשלם דמי ניהול, מיתרות הכספים בקופה למנהלים חיצוניים מסוימים, ביניהם גם חברות תעודות סל, למעט בתעודות בהם יחולו שני התנאים המצטברים: (א) 75% לפחות מהתחייבות החשיפה של התעודה תהיה לנכסים שלא הונפקו במדינת ישראל ואינם נסחרים או מוחזקים בה; (ב) מנפיק התעודה אינו צד קשור.

תחילתן של התקנות ביום 7 ביולי 2012 למעט תקנה 39 לתקנות ("נכסים נוזלים") שתחילתה ביום 7 בדצמבר 2012.

בנוסף, פורסמו התקנות הבאות:

(א) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ב - 2012, במסגרתן בוצעו תיקונים על מנת להתאים את ההגדרות בתקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.

(ב) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (השתתפות חברה מנהלת באסיפה כללית) (תיקון), התשע"ב - 2012, במסגרתן בוצעו תיקונים טכניים על מנת להתאים את ההגדרות בתקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.

(ג) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (חישוב שווי נכסים) (תיקון), התשע"ב - 2012, במסגרתן בוצעו תיקונים על מנת להתאים את התקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.

(ד) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דרכי השקעת ההון והקרנות של מבטח וניהול התחייבויותיו) (תיקון), התשע"ב - 2012, במסגרתן בוצעו תיקונים טכניים על מנת להתאים את ההגדרות בתקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.

- (ה) תיקון לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשע"ב-2012, במסגרתו בוצעו תיקונים טכניים על מנת להתאים את ההגדרות בתקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.
- (ו) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) (תיקון), התשע"ב-2012, במסגרתו בוצעו תיקונים טכניים על מנת להתאים את ההגדרות בתקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.
- (ז) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופת גמל בניהול אישי) (תיקון), התשע"ב-2012, במסגרתו בוצעו תיקונים טכניים על מנת להתאים את ההגדרות בתקנות כאמור לתקנות ההשקעה החדשות.

לצד התקנות פרסם המפקח ביום 4 ביולי 2012 חוזר שעניינו כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים. מטרת החוזר הינה לקבוע הוראות מפורטות לעניין כללי השקעה, בין היתר, בנושאים הבאים: (א) חריגה משיעורי השקעה - משקיע מוסדי יתקן חריגה בהתאם לנוהל שיקבע על ידו, נקבעו המועדים לתיקון חריגה מהשקעה, הוראות לעניין תיעוד כל סוגי החריגות ותקופת שמירת התיעוד, דיווח לממונה, החזר דמי ניהול בתקופת החריגה והחזר כספי בעד הפסד בתקופת החריגה; (ב) מינוי דירקטור על ידי גוף מוסדי בתאגיד מסוים מכח החזקת אמצעי שליטה בו יאושר על ידי ועדת ההשקעות של הגוף המוסדי. שכר וטובות הנאה אחרות של הדירקטור יועברו לנכסי הגוף המוסדי או למשקיע המוסדי, למעט לגבי דירקטור שאינו עובד הגוף המוסדי או נושא משרה בו או בתאגיד שהוא צד קשור לגוף המוסדי. זכותו של גוף מוסדי להמליץ על זהות דירקטור שימונה על ידי בעל שליטה בתאגיד מסוים, מכוח הסכם הצבעה להגנת זכויות מיעוט גרידא; (ג) קביעת כללי החזקת ניירות ערך במסלול השקעה מתמחה; (ד) קביעת כללי השקעת כספי מבוטחים או עמיתים במסלול השקעה מתמחה מחקה מדד; (ה) השקעה בשותפות ובזכות במקרקעין באמצעות תאגיד שאינו שותפות תהיה בכפוף לתנאים הקבועים בחוזר (ו) מתן הלוואות - גוף מוסדי יהיה רשאי לתת הלוואות, במהלך הרגיל של עסקיו, בתנאים מסחריים ובכפוף לתנאים הקבועים בחוזר. בנוסף, יהיה על משקיע מוסדי לדווח לוועדת הביקורת אחת לרבעון אודות מצבת הלוואות העדכנית של נושאי משרה באותו רבעון; (ז) משקיע מוסדי רשאי לעשות עסקאות עם צד קשור או באמצעותו בתנאי שלעסקה ניתן אישור מראש ובכתב של רוב הנציגים החיצוניים שחברים בוועדת ההשקעות של המשקיע המוסדי; (ח) השקעה בצד קשור ובעל עניין - משקיע מוסדי רשאי להשקיע בצד קשור בכפוף לתנאים שנקבעו בחוזר, בין היתר בתנאי שסך ההשקעה של המשקיע המוסדי בכל הגורמים הקשורים לו לא תעלה על 5% מהשווי המוערך של נכסיו; (ט) שליטה ואחזקת אמצעי שליטה על ידי מבטח - מבטח אשר ביום פרסומן של התקנות, השקיע כדין בנכס לא סחיר לאחר שניתן אישור המפקח להשקעה כאמור בטרם פרסום התקנות רשאי להמשיך ולהחזיק בנכס כאמור בהתאם לתנאים שנקבעו באישור המפקח ולתנאים המפורטים בחוזר.

הוראות החוזר יחולו על כל הגופים המוסדיים ומועד תחילתן ביום פרסום התקנות.

החברות הבנות של החברה שהינן גופים מוסדיים ערכו בחינה לגבי ההשפעה הצפויה של כניסתן לתוקף של תקנות ההשקעה החדשות ושל ההוראות הנלוות המפורטות לעיל. מהבחינה כאמור עולה, כי הוראות הדין החדשות כאמור לא צפויות להביא לשינוי משמעותי באופן ניהול ההשקעות בגופים המוסדיים.

5.4.6 ביום 29 בפברואר 2012 פרסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התשע"ב-2012, במסגרתו הוארך תוקף הגדרת "עמלת ניהול חיצוני" הקבועה בסעיף 3 לתקנות הנ"ל עד ליום 31 בדצמבר 2013. לפיכך, "עמלת ניהול חיצוני" מוגדרת כדלקמן: (1) הוצאה הנובעת מהשקעה של קופת גמל בקרנות השקעה שאינן צד קשור או בקרן השקעה שהיא שותפות שהשותף הכללי בה

אינו צד קשור; (2) הוצאה הנובעת מניהול השקעות של קופת גמל שהיא תשלום למנהל תיקים זר, בכפוף לקיומם של התנאים המנויים בתקנה; (3) הוצאה הנובעת מניהול השקעות של קופת גמל שהיא תשלום לבעל רישיון מנהל תיקים, בכפוף לקיומם של התנאים המנויים בתקנה; (4) הוצאה הנובעת מהשקעה של קופת גמל בקרן או בקרן חוץ שהיא תשלום למנהל הקרן או לקרן, בכפוף לקיומם של התנאים המנויים בתקנה; (5) הוצאה הנובעת מהשקעה של קופת גמל בתעודת סל, שעליה יורה הממונה, בכפוף לקיומם של התנאים המנויים בתקנה; תחילתן של התקנות ביום 1 במרס 2012, למעט ההוראה הקבועה בסעיף 5 לעיל, שתחילתה ביום 1 ביולי 2012. לאחר ה- 31 בדצמבר 2013 תוחלף הגדרה זו על-ידי ההגדרה הקבועה בסעיף 1 לתקנות לפיה עמלת ניהול חיצוני הינה אך ורק זו המנויה בסעיף 1 לעיל.

5.4.7 ביום 16 בפברואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב - 2012. בתקנות נקבע, כי ההון העצמי ההתחלתי הנדרש מחברה מנהלת יהיה 10 מיליוני ש"ח וההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת בתאריך הדוח (שנתי ורבעוני) לא יפחת מהגבוה מבין הסכומים שלהלן: (I) ההון ההתחלתי הנדרש כאמור - 10 מיליוני ש"ח; (II) הסכום המצטבר של: 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארד שקלים, 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה ו- (III) 25% מההוצאות השנתיות המנוהלות; כמו כן, נקבע כי על חברה מנהלת שהונה העצמי קטן מהאמור בתקנות להגדיל את ההון העצמי באופן הדרגתי, כמפורט בתקנות ובאופן שעד מועד פרסום הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 יושלם ההון במלואו. בנוסף, נקבעו בתקנות דרכי השקעות ההון העצמי. בתקנות נקבעה סמכות למפקח להפחית או להגדיל את דרישות ההון בהתחשב בסיכונים המאפיינים את פעילותה של החברה המנהלת. מכח סמכות זו פרסם המפקח ביום 16 בפברואר 2012 חוזר שכותרתו דרישות הון מחברות מנהלות ובו הוראות המאפשרות הפחתה של סכום ההון המינימאלי, וזאת בכפוף לרכישת פוליסת ביטוח מתאימה.

במקביל פורסמו תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופת גמל) (תיקון מס' 2), התשע"ב - 2012 במסגרתן נקבע: (א) ביטול של ההוראות בתקנות ביחס להון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת; (ב) הוראה לפיה חובת חברה מנהלת לפעול לטובת כל אחד מעמיתי הקופה בלבד ולא להעדיף כל עניין וכל שיקול על פני טובת העמיתים, לא תחול לגבי חברה המנהלת רק קופות גמל ענפיות; (ג) קביעת הוראות ספציפיות לגבי שיפוי נושאי משרה בחברה המנהלת רק קופות גמל ענפיות.

5.5. טיוטת תזכירי חוק ותקנות

5.5.1 ביום 17 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשע"ג - 2012. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע כי חברה מנהלת תוכל לגבות דמי ניהול לפי הגבוה מבין: (א) 1.05% מהיתרה הצבורה ו- 4% מההפקדות השוטפות; (ב) סכום שלא יעלה על 9 ש"ח לחודש (צמוד למדד). טיוטת התקנות הינה נדבך נוסף במסגרת ההוראות ליישום הרפורמה בדמי ניהול במוצרי חסכון ארוך טווח - ראה סעיף 5.4.4.

5.5.2 ביום 17 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (חשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה) (הוראת שעה), התשע"ג - 2012, לפיה עמית בקופת גמל יהיה רשאי למשוך כספים מחשבונו בקופה בסכום חד פעמי בהתאם לתנאים הבאים: (1) בחשבונו בקופה לא הופקדו כספים מיום 1 בינואר 2012 ואילך; (2) היתרה הצבורה הכוללת של אותו עמית בכל חשבונותיו בקופת גמל ביום 1 בינואר 2013 לא עלתה על 5,000 ש"ח. טיוטת התקנות הינה נדבך נוסף במסגרת ההוראות ליישום הרפורמה בדמי ניהול במוצרי חסכון ארוך טווח - ראה סעיף 5.4.4.

- 5.5.3. ביום 10 במאי 2012 פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות), התשע"ב-2012. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) מבנה דמי העמילות המשולמים לסוכני ביטוח יהיה באחת מהדרכים המפורטות בטיטה (עמלת שירות, עמידה ביעדי מכירות, הדרכות מקצועיות, והוצאות שיווק); (ב) הוראות לעניין גילוי נאות שסוכן ביטוח מחויב להן; (ג) קביעות הגבלות לגבי היחס שבין עמלות מסוגים שונים המשולמות לסוכני ביטוח; (ד) הסדרת אופן תשלום דמי עמילות למספר בעלי רישיון במקביל; (ה) הסדרת תשלום דמי עמילות בעד מבוטח או עמית שהקשר עמו נותק.
- 5.5.4. ביום 10 במאי 2012 פורסמה טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשע"ב - 2012. הרקע לתקנות הינו לאפשר גם למבטח לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ושלגביהם ניתן ללקוח יעוץ פנסיוני, זאת כדי לאפשר ייעוץ אובייקטיבי ומותאם לצורכי הלקוח. על כן, מוצע לקבוע מבנה הפצה אחיד בשלושת סוגי המוצרים הפנסיוניים: קופת גמל, קרן פנסיה חדשה וביטוח מנהלים. במסגרת הטיוטה השנייה מוצע לקבוע, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) עמלת ההפצה תורכב משני רכיבים: (1) בשיעור שנתי 0.20% מהיקף הנכסים הצבורים לזכות לקוח במוצר פנסיוני; (2) בשיעור 1.6% מהפקדות שוטפות; (ב) התקנות אינן משנות את שיעור עמלת ההפצה בגין יעוץ לגבי קרן השתלמות, השונה באופייה משאר המוצרים הפנסיוניים; (ג) גוף מוסדי המנהל יותר ממוצר פנסיוני אחד, יוכל להתקשר בהסכם הפצה עם יועץ פנסיוני רק אם ההסכם כולל את כל המוצרים הפנסיוניים של הגוף המוסדי; (ד) לא תשולם עמלת הפצה בעד עמית או מבוטח שהקשר עמו נותק.
- 5.5.5. ביום 5 באפריל 2012 פרסם משרד המשפטים טיוטת תקנות החברות (סכומים אחרים הכלולים בהון העצמי שיראו אותם כעודפים), התשע"ב - 2012. במסגרת הטיוטה מוצע, בין היתר, לקבוע כי יראו כעודפים (כהגדרתם בסעיף 302 לחוק החברות) גם סכומים הכלולים בהון העצמי של החברה, שמקורם ב"רווח הכולל האחר", ונובעים מרווח או מהפסד מהשקעה בנכס פיננסי, ואשר בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, לא ניתן לסווגם מחדש לעולם לרווח או הפסד של החברה. סכומים כאמור שערכם חיובי, ייחשבו כחלק מהעודפים בעת גריעת הנכס הפיננסי, וסכומים כאמור שערכם שלילי, ייחשבו כחלק מהעודפים בעת ירידת ערך של הנכס הפיננסי.
- 5.5.6. ביום 20 בפברואר 2012 פרסם המפקח טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל) התשע"ב-2012. בטיטה נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) חברה מנהלת רשאית לרכוש עבור עמית כיסוי ביטוחי לאריכות ימים (ניתן גם לעמית לא פעיל), לסיכונים מוות ולסיכונים נכות בלבד; (ב) הוראות לעניין התנאים לכיסוי הביטוחי, כאשר תקרת עלות הכיסוי תחושב באופן מצטבר (יחול גם על קרנות פנסיה); (ג) תנאים לעניין שמירת הכיסוי הביטוחי לאחר הפסקת הפקדות לקופת הגמל, כך שניתן יהיה לגבות את עלות הריסק בהארכת הכיסוי מתוך היתרה הצבורה; (ד) תנאים לרכישת ביטוח חיים קבוצתי על ידי החברה המנהלת של קופת גמל לא משלמת לקצבה ושל קרן השתלמות. (ה) המבוטח יישא במלוא דמי הביטוח הכרוכים בביטוחו. דמי הביטוח של מבטח, שהוא צד קשור לחברה המנהלת, יהיו בגובה דמי הביטוח הנהוגים לכלל המבוטחים אצל המבטח בפוליסה דומה. (ו) בטיטת התקנות נקבעה הוראת מעבר בה מוצע כי הוראות התקנות לא יחולו על פוליסות ביטוח שהופקו בהתאם להוראות תקנות 31 ו-45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964 עד למועד תחילתן של התקנות. לעניין טיוטת חוזר רכישת כיסויים ביטוחיים באמצעות חברה מנהלת של קופת גמל ראה לעיל. טיוטת התקנות נמצאת בדיונים בין המפקח לגופים המוסדיים.

5.6. הנחיות והבהרות

5.6.1. בחודש דצמבר 2010 ירד דירוג האשראי של אירלנד, באופן שהיא אינה מהווה עוד "מדינת חוץ מאושרת", כהגדרת מונח זה בתקנות ההשקעה ובתקנות קופות הגמל. לחברות הבנות של החברה שהינן גופים מוסדיים השקעות באירלנד. ביום 21 בפברואר 2011 פרסם המפקח מכתב בו ניתנה ארכה של שישה חודשים, החל ממועד המכתב, למימוש ההשקעות באירלנד. במהלך תקופה זו, לא יראו בהמשך החזקה כהחזקה העומדת בניגוד לתקנות מס הכנסה ולתקנות ההשקעה.

ביום 14 באוגוסט 2011 פרסם המפקח מכתב נוסף בו ניתנה ארכה נוספת של שישה חודשים אשר במהלכם לא יראו בהמשך החזקה בהשקעות באירלנד כהחזקה העומדת בניגוד לתקנות מס הכנסה ולתקנות ההשקעה. הארכה ניתנה על רקע טיטוט תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשע"א - 2011, במסגרת טיטוט התקנות יאפשרו לגופים מוסדיים להשקיע במדינות זרות בעלות דירוג BBB- ומעלה במדינות הנכללות בארגון ה-OECD.

ביום 14 בפברואר 2012 פרסם המפקח מכתב נוסף בו ניתנה ארכה נוספת של שלושה חודשים. בהתאם למכתב, גוף מוסדי נדרש לקיים דיון בועדת השקעות אודות השקעות אלו. הדיון יתייחס, בין היתר, להשלכות הנובעות מהדירוג הנמוך של המדינה ולהמשך החזקה כאמור. בהתאם להוראה כאמור, ועדת השקעות קיימה דיון בנושא בישיבתה מיום 20 בפברואר 2012 והחליטה, לאחר שקיבלה סקירה לגבי הנכסים שרשומים באירלנד, כי בשים לב לכך שההשקעה הינה בשיעור זניח מהיקף תיק ההשקעות ובהתחשב בכך שהרישום של מרבית הנכסים כאמור באירלנד נעשה משיקולי נוחות של החברה המנפיקה ולא בשל חשיפה ישירה לאירלנד, כי ניתן להמשיך להחזיק באותם נכסים הרשומים באירלנד. במהלך חודש מאי 2012 אישר הפיקוח הארכה נוספת, וזאת עד לכניסת תקנות ההשקעה החדשות לתוקף שעם כניסתן תשונה ההגדרה של מדינת חוץ מאושרת (לעניין תקנות ההשקעה החדשות ראה סעיף 5.4.5 לעיל).

6. תאור מצבן הכספי של הקופות ותוצאות פעילות בתקופה הנסקרת (באלפי ש"ח)

שם הקופה	יתרת הקופה ליום 31.12.11 *	הפקדות	משיכות	העברות נטו	יתרת הקופה ליום 30.09.12
הראל קרן השתלמות - מסלול כללי	1,311,457	207,127	100,209	(50,616)	1,468,445
הראל קרן השתלמות - מסלול שקלי	181,644	22,219	17,883	28,535	220,944
הראל קרן השתלמות - מסלול נץ (מסלול מנייתי)	136,587	19,525	6,704	(12,730)	147,916
הראל קרן השתלמות - מסלול שלדג (עד 10% מניות)	600,813	62,865	42,130	68,881	729,300
הראל קרן השתלמות - מסלול אג"ח	28,830	3,307	1,894	22,283	54,534
הראל קופת גמל - מסלול כללי	744,437	26,373	29,577	(39,035)	759,336
הראל קופת גמל - מסלול שקלי	91,083	1,850	5,182	26,737	118,059
הראל קופת גמל - מסלול בז (מסלול מנייתי)	75,082	2,042	2,456	(5,102)	75,579
הראל קופת גמל - מסלול שחף (עד 10% מניות)	965,982	7,697	47,875	144,796	1,135,541
הראל קופת גמל - מסלול אג"ח	20,484	116	1,394	19,315	40,027
הראל קופה מרכזית לפיצויים	157,887	4	5,736	(5,216)	158,805
הראל השתלמות ניבה	9,919	1,559	1,054	3,288	14,465
הראל פרופיל אישי למעסיק	84,637	-	4,505	(386)	84,636
הראל קופה לפנסיה תקציבית	6,297	1,605	68	-	8,330
הראל - ניב	314,346	23,749	10,096	(7,352)	345,440
הראל - עצמה תעוז מסלול כללי	11,685,979	134,246	590,968	(414,954)	11,667,936
הראל - עצמה תעוז מסלול שקלי קצר	473,029	2,623	31,705	13,798	469,241
הראל - עצמה תעוז מסלול ללא מניות	322,041	2,399	15,467	77,531	403,274
הראל גמל לפיצויים - מסלול מניות	3,694	-	118	(529)	3,407
הראל גמל לפיצויים - מסלול מט"ח	1,286	-	203	532	1,663
הראל גמל לפיצויים - מסלול מדד	70,967	68	2,800	1,693	73,369
הראל גמל לפיצויים - מסלול שקלי	77,072	6	3,714	16	76,057
הראל גמל לפיצויים - מסלול כללי	66,025	41	3,750	(8,654)	58,150
סה"כ	17,429,578	519,421	925,488	(137,169)	18,114,454

היקף הנכסים המנוהלים גדל במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, ביחס ליום 31 בדצמבר 2011 בהיקף של כ-685 מיליוני ש"ח. גידול של כ-3.93%.

בקופות שבבעלות החברה היה גידול בהיקף הנכסים שנבע בעיקר מצבירה נטו חיובית בקופות ומתשואה חיובית. בקופות הגמל שבבעלות הראל ביטוח ובניהול החברה היה גידול בהיקף הנכסים, הגידול נבע מתשואה חיובית שקוֹז מצבירה נטו שלילית בקופות.

ניתוח התשואה שהשיגו קופות הגמל בתקופת הדוח

שם הקופה	תשואה נומינלית ברוטו לחודשים ינואר - ספטמבר 2012 באחוזים
הראל קרן השתלמות - מסלול כללי	8.52
הראל קרן השתלמות - מסלול שקלי	4.22
הראל קרן השתלמות - מסלול נץ (מסלול מנייתי)	9.27
הראל קרן השתלמות - מסלול שלדג (עד 10% מניות)	6.98
הראל קרן השתלמות - מסלול אג"ח	5.88
הראל קופת גמל - מסלול כללי	8.83
הראל קופת גמל - מסלול שקלי	4.35
הראל קופת גמל - מסלול בז (מסלול מנייתי)	9.41
הראל קופת גמל - מסלול שחף (עד 10% מניות)	7.20
הראל קופת גמל - מסלול אג"ח	5.92
הראל קופה מרכזית לפיצויים	8.55
הראל השתלמות ניבה	7.82
הראל פרופיל אישי למעסיק	תשואה אישית לכל מעסיק
הראל קופה לפנסיה תקציבית	8.59
הראל - ניב	8.62
הראל - עצמה תעוז מסלול כללי	8.48
הראל - עצמה תעוז מסלול שקלי קצר	3.15
הראל - עצמה תעוז מסלול ללא מניות	5.55
הראל גמל לפיצויים - מסלול מניות	11.79
הראל גמל לפיצויים - מסלול מט"ח	5.49
הראל גמל לפיצויים - מסלול מדד	5.70
הראל גמל לפיצויים - מסלול שקלי	4.24
הראל גמל לפיצויים - מסלול כללי	8.19

7. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

לא חלו שינויים מהותיים ביחס לדיווח מאז הדוח התקופתי.

8. נושאים אחרים וכן נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו. עם זאת, רואה החשבון ציין כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 9 לדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות".

9. תיאור אופן ניהול החברה

לא חלו שינויים מהותיים ביחס לדיווח מאז הדוח התקופתי.

10. תיאור נוהל השימוש בזכויות ההצבעה של המניות המוחזקות על ידי קופות הגמל

לא חלו שינויים מהותיים ביחס לדיווח מאז הדוח התקופתי.

11. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח**בקרות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה ונהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

חגית ציטיאט-לוין
מנכ"ל

תאריך: 22 בנובמבר 2012

הצהרה (certification)

אני, חגית ציטיאט- לויין מצהירה כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 בנובמבר 2012

חגית ציטיאט-לויין, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 בנובמבר 2012

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל גמל והשתלמות בע"מ

**תמצית דוחות כספיים ביניים
ליום 30 בספטמבר 2012
(בלתי מבוקרים)**

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל גמל והשתלמות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - "החברה"), הכולל את תמצית הדוח על המצב הכספי ביניים ליום 30 בספטמבר 2012 ואת הדוחות התמציתיים ביניים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן - "הנחיות הממונה") ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן - "התקנות"). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 9 לדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

22 בנובמבר 2012

תוכן העניינים

עמוד

תמצית דוחות כספיים ביניים

2	תמצית דוחות על המצב הכספי ביניים
3	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים
4	תמצית דוחות על הרווח הכולל ביניים
5	תמצית דוחות על השינויים בהון ביניים
7	תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים
8	באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

31 בדצמבר 2011 (מבוקר) אלפי ש"ח	30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	באור
			נכסים
4,059	4,507	4,336	מזומנים ושווי מזומנים
19,132	17,473	24,982	ניירות ערך סחירים
18,798	17,548	18,242	חייבים ויתרות חובה
-	114	-	נכסי מסים שוטפים
41,989	39,642	47,560	סך הכל נכסים שוטפים
543	517	486	נכס בגין הטבות לעובדים
2,140	1,326	2,955	הוצאות רכישה נדחות
162	-	-	נכסי מסים נדחים
2,845	1,843	3,441	סך הכל נכסים בלתי שוטפים
44,834	41,485	51,001	סך הכל נכסים
			התחייבויות
23,322	22,512	22,425	זכאים ויתרות זכות
513	-	604	התחייבויות מסים שוטפים
23,835	22,512	23,029	סך הכל התחייבויות שוטפות
1,027	966	1,019	הטבות לעובדים
-	2	96	התחייבויות מסים נדחים
1,027	968	1,115	סך הכל התחייבויות בלתי שוטפות
24,862	23,480	24,144	סך הכל התחייבויות
			הון
1,075	1,075	1,075	הון מניות
230	128	583	קרן הון, נטו
18,667	16,802	25,199	יתרת רווח
19,972	18,005	26,857	סך הכל הון
44,834	41,485	51,001	סך הכל התחייבויות והון

5

רם גבל
סמנכ"ל כספים

חגית ציטיאט לוין
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות : 22 בנובמבר 2012

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום		באור	
	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012		
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח		
47,814	11,768	13,015	35,750	38,658	6 (א)	הכנסות דמי ניהול מקופות גמל
155,929	37,794	35,215	119,328	107,287	6 (ב)	דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
(155,929)	(37,794)	(35,215)	(119,328)	(107,287)		בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
47,814	11,768	13,015	35,750	38,658		
342	91	66	250	214		הכנסות מהשקעות ממזומנים ושווי מזומנים
553	202	290	464	855		מניירות ערך סחירים
3	1	6	2	8		מריבית והפרשי הצמדה
898	294	362	716	1,077		
7,040	1,671	1,983	4,997	5,813		הכנסות דמי ניהול מצדדים קשורים
55,752	13,733	15,360	41,463	45,548		סך כל ההכנסות
23,891	5,866	6,428	17,876	19,209		הוצאות עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
22,382	5,522	5,552	16,864	16,505		הנהלה וכלליות
73	1	(3)	76	23		מימון, נטו
46,346	11,389	11,977	34,816	35,737		סך כל ההוצאות
9,406	2,344	3,383	6,647	9,811		רווח לפני מסים על הכנסה
(3,155)	(747)	(1,087)	(2,261)	(3,279)	7	מסים על הכנסה
6,251	1,597	2,296	4,386	6,532		רווח לתקופה

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום		
	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
6,251	1,597	2,296	4,386	6,532	רווח לתקופה
					מרכיבים של רווח כולל אחר
217	192	422	35	629	שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(19)	(8)	1	-	(75)	שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(72)	(62)	(156)	(11)	(201)	מסים בגין מרכיבי הרווח הכולל האחר
126	122	267	24	353	רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס
6,377	1,719	2,563	4,410	6,885	סך הכל רווח כולל לתקופה

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל אלפי ש"ח	יתרת רווח אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים פיננסיים	
		זמינים למכירה אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח
19,972	18,667	230	1,075
6,532	6,532	-	-
353	-	353	-
26,857	25,199	583	1,075

**לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום
30 בספטמבר 2012**

יתרה ליום 1 בינואר 2012 (מבוקר)

רווח לתקופה

רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

סך הכל אלפי ש"ח	יתרת רווח אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים פיננסיים	
		זמינים למכירה אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח
13,595	12,416	104	1,075
4,386	4,386	-	-
24	-	24	-
18,005	16,802	128	1,075

**לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום
30 בספטמבר 2011**

יתרה ליום 1 בינואר 2011 (מבוקר)

רווח לתקופה

רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)

סך הכל אלפי ש"ח	יתרת רווח אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים פיננסיים	
		זמינים למכירה אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח
24,294	22,903	316	1,075
2,296	2,296	-	-
267	-	267	-
26,857	25,199	583	1,075

**לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום
30 בספטמבר 2012**

יתרה ליום 1 ביולי 2012 (בלתי מבוקר)

רווח לתקופה

רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל	יתרת רווח	קרן הון בגין נכסים פיננסיים	
		זמינים למכירה	הון מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
16,286	15,205	6	1,075
1,597	1,597	-	-
122	-	122	-
<u>18,005</u>	<u>16,802</u>	<u>128</u>	<u>1,075</u>

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2011

יתרה ליום 1 ביולי 2011 (בלתי מבוקר)

רווח לתקופה

רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)

סך הכל	יתרת רווח	קרן הון בגין נכסים פיננסיים	
		זמינים למכירה	הון המניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
13,595	12,416	104	1,075
6,251	6,251	-	-
126	-	126	-
<u>19,972</u>	<u>18,667</u>	<u>230</u>	<u>1,075</u>

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011

יתרה ליום 1 בינואר 2011 (מבוקר)

רווח לשנה

רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום		
	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
6,251	1,597	2,296	4,386	6,532	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					רווח לתקופה
					התאמות:
(1)	-	-	(1)	-	הכנסות מריבית והפרשי הצמדה
(548)	(205)	(320)	(464)	(854)	רווח נטו מהשקעה בניירות ערך זמינים למכירה
(5)	3	-	-	(1)	רווח נטו מהשקעה בניירות ערך סחירים מוחזקים למסחר
3,155	747	1,087	2,261	3,279	הוצאות מסים על הכנסה
2,601	545	767	1,796	2,424	
(2,140)	(597)	(271)	(1,326)	(815)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
27	713	486	1,277	556	שינוי בחייבים ויתרות חובה
(1,645)	(158)	958	(2,455)	(897)	שינוי בזכאים ויתרות זכות
1	-	-	1	-	שינוי בהלוואות לעמיתי קופות גמל
13	17	39	(22)	49	שינוי בהטבות לעובדים
(3,744)	(25)	1,212	(2,525)	(1,107)	
52	-	110	33	110	מס הכנסה שהתקבל
(3,174)	(1,064)	(1,399)	(2,663)	(3,241)	מס הכנסה ששולם
1,986	1,053	2,986	1,027	4,718	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
396	6	279	345	617	ריבית שהתקבלה
(15,889)	(9,793)	(3,001)	(13,795)	(10,885)	רכישת ניירות ערך סחירים זמינים למכירה
-	(2,187)	-	-	-	רכישת ניירות ערך סחירים מוחזקים למסחר
12,150	11,344	285	11,514	5,652	פדיון ומימוש ניירות ערך סחירים זמינים למכירה
-	-	1	-	175	פדיון ומימוש ניירות ערך סחירים מוחזקים למסחר
(3,343)	(630)	(2,436)	(1,936)	(4,441)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(1,357)	423	550	(909)	277	גידול (קטיון) נטו במזומנים ושווי מזומנים
5,416	4,084	3,786	5,416	4,059	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
4,059	4,507	4,336	4,507	4,336	מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - היישות המדווחת

א. הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל, וכתובתה הרשמית היא אבא הלל סילבר 3, רמת גן. החברה הינה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות").

ב. החברה מנהלת שמונה קופות גמל אשר במסגרתם עשרים ושלושה מסלולים, כמפורט להלן:

- הראל השתלמות מסלולית:
 - הראל קרן השתלמות.
 - הראל השתלמות מסלול שקלי.
 - הראל נץ מנייתי (להלן - "הראל נץ").
 - הראל שלדג עד 10% מניות (להלן - "הראל שלדג").
 - הראל השתלמות מסלול אג"ח.
- הראל פרופיל אישי למעסיק.
- הראל קופה לפנסיה תקציבית.
- הראל השתלמות ניבה.
- הראל קופה מרכזית לפיצויים.
- הראל עצמה תעוז מסלולית** :
 - הראל עצמה תעוז כללי.
 - הראל עצמה תעוז מסלול שקלי קצר*.
 - הראל עצמה תעוז מסלול ללא מניות*.
 - הראל קופת גמל.
 - הראל גמל מסלול שקלי.
 - הראל בז (מנייתי) (להלן - "הראל בז").
 - הראל שחף (עד 10% מניות) (להלן - "הראל שחף").
 - הראל גמל מסלול אג"ח.
- הראל גמל לפיצויים מסלולית* :
 - הראל גמל לפיצויים - מסלול מדד.
 - הראל גמל לפיצויים - מסלול מניות.
 - הראל גמל לפיצויים - מסלול מט"ח.
 - הראל גמל לפיצויים - מסלול שקלי.
 - הראל גמל לפיצויים - מסלול כללי.
- הראל ניב*.

* מנוהל על ידי החברה עבור הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח").

** לעניין מיזוג קופות גמל ביום 1 בינואר 2012 ראה סעיף 6ג להלן.

ג. לנכסי קופות הגמל (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בתמצית הדוחות הכספיים ביניים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של קופות הגמל.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים**א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים**

תמצית הדוחות הכספיים הבינניים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964 ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 (להלן - "הדוחות השנתיים").

תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 22 בנובמבר 2012.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)**ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה**

תמצית הדוחות הכספיים ביניים מוצגת בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים לאלף הקרוב. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן (בסיס ממוצע 2010):

לחודש		
דצמבר	ספטמבר	ספטמבר
2011	2011	2012

מדד המחירים לצרכן - בנקודות:

104.00	104.00	106.20	מדד ידוע
103.70	103.10	106.20	מדד בגין

שיעור השינוי ב %

בגין	ידוע
------	------

2.41	2.12	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012
2.17	2.75	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2011
1.14	0.85	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012
-	0.58	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2011
2.17	2.55	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011

ג. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

ביום 14 ביוני 2012 פרסמה ועדת המכרזים הודעה כי חברת מרווח הוגן בע"מ תמשיך לספק שירותי מאגר ציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עבור הגופים המוסדיים, זאת עד ליום 31.12.2012 או עד לתחילת מתן השירותים על ידי הזוכה במכרז החדש שפורסם, לפי המוקדם מביניהם.

ביום 14 באוקטובר 2012 הודיעה ועדת המכרזים על זכייתה של חברת שערי ריבית במכרז. בהתאם לכך, החל מיום 20 בפברואר 2013 יחלו הגופים המוסדיים בשימוש בציטוטי הריבית של שערי ריבית לצורך קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים. החברה שהינה גוף מוסדי בוחנת את ההשפעות האפשריות של יישום המודל של שערי ריבית.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית דוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

בהמשך לאמור בביאור 3 בדוחות הכספיים השנתיים, החברה טרם אימצה את התקנים, כפי שפורטו בביאור זה.

באור 4 - ניהול סיכונים פיננסיים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של החברה זהה לזו המתוארת בביאורים לדוחות הכספיים השנתיים.

באור 5 - הון

א. הון המניות

- ההון הרשום הינו 6,000,000 ש"ח - 6,000,000 מניות כל אחת 1 ש"ח ערך נקוב.
 - ההון המונפק הינו 1,710,000 ש"ח - 1,710,000 מניות כל אחת 1 ש"ח ערך נקוב.
 - ההון הנפרע הנומינלי הינו 855,100 ש"ח - 855,100 מניות כל אחת 1 ש"ח ערך נקוב.
- כל מנייה מקנה זכות לקול אחד באסיפה הכללית של החברה.

ב. קרן הון, נטו

קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה כוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך ההשקעה.

ג. הון עצמי מזערי

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 וחוזר בדבר דרישות ההון מחברות מנהלות (להלן - "ההוראות" או "תקנות ההון המתוקנות"):

ליום 30 בספטמבר 2012 אלפי ש"ח	
28,267	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות (2)
1,291	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון (1)
26,976	הפרש
1,291	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון
8,093	ההפרש הנדרש להשלמה לתאריך הדוח
9,384	הסכום הנדרש לתאריך הדוח על פי תקנות ההון המתוקנות
26,857	הון קיים לתאריך הדוח
17,473	עודף הון לתאריך הדוח

(1) על פי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופ"ג) התשכ"ד-1964, ההון העצמי המינימלי הנדרש מחברה לניהול קופות גמל עמד על 1 מיליון ש"ח צמוד למדד של חודש נובמבר 2001.

(2) בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 וחוזר בדבר דרישות ההון מחברות מנהלות. בהתאם להוראות הורחבו דרישות ההון מחברות מנהלות. דרישות ההון החדשות תכלולנה דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים (0.1% מסך הנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארד ש"ח, ו-0.05% מעל לתקרה האמורה) בתוספת 25% מההוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון עצמי התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. כמו כן היא תידרש להעמיד הון נוסף בגין חברות מנהלות נשלטות ובגין סכום הנכסים המוחזקים בניגוד להוראות דרכי השקעת ההון העצמי הנדרש או בניגוד להוראות הממונה. חברה מנהלת תהיה רשאית להפחית מסכום דרישת ההון המזערי הנדרש את סכום הביטוח העודף שערכה בכפוף למספר מגבלות.

חברה מנהלת תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם הונה העצמי הוא לפחות בגובה ההון העצמי הנדרש ממנה לפי תקנות אלה.

חברה מנהלת תידרש להגדיל את הונה העצמי בשיעורים כמפורט להלן מתוך ההפרש שבין ההון העצמי הנדרש ממנה בהתאם לתקנות, לפני התיקון ולאחריו (להלן - ההפרש), לכל אחד מהמועדים הנקובים להלן, בשיעורים הבאים:

- עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 במרס 2012 - 30% מההפרש.
- עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2012 - 60% מההפרש.
- עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2013 - 80% מההפרש.
- עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2014 - יושלם מלוא ההפרש.

בהתאם להוראות כאמור, עד ליום 31 בדצמבר 2014, תידרש החברה להשלמת הון עצמי בסך של כ- 1.4 מיליון ש"ח, לכ- 28.3 מיליון ש"ח.

באור 6 - הכנסות דמי ניהול

א. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום		
	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
15,490	3,829	4,243	11,607	12,591	הראל קרן השתלמות
1,676	418	600	1,178	1,753	הראל השתלמות מסלול שקלי
1,734	414	425	1,321	1,305	הראל נץ
6,508	1,628	1,904	4,810	5,606	הראל שלדג
221	58	143	151	366	הראל השתלמות מסלול אג"ח
8,961	2,146	2,099	6,814	6,426	הראל קופת גמל *
755	179	278	527	829	הראל גמל מסלול שקלי *
8,819	2,218	2,420	6,561	7,108	הראל שחף *
1,017	237	221	782	674	הראל בז *
161	41	90	113	226	הראל גמל מסלול אג"ח *
1,819	447	408	1,388	1,256	הראל קופה מרכזית לפיצויים
146	36	45	108	115	הראל השתלמות ניבה
391	87	98	305	294	הראל פרופיל אישי למעסיק
117	30	41	86	109	הראל קופה לפנסיה תקציבית
47,815	11,768	13,015	35,751	38,658	
(1)	-	-	(1)	-	החזר דמי ניהול בגין חריגות מתקנות השקעה
47,814	11,768	13,015	35,750	38,658	

ב. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום		
	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
106,425	25,843	32,106	81,511	98,047	הראל עוצמה תעוז כללי *
3,296	782	1,040	2,489	3,165	הראל עוצמה תעוז מסלול שקלי קצר *
2,018	502	743	1,501	2,129	הראל עוצמה תעוז מסלול ללא מניות *
37,342	9,087	-	28,681	-	הראל תעוז מסלול כללי *
866	215	-	633	-	הראל תעוז מסלול שקלי *
602	150	-	445	-	הראל תעוז מסלול ללא מניות *
542	32	145	410	442	הראל גמל לפיצויים - מסלול מדד
41	(2)	10	30	33	הראל גמל לפיצויים - מסלול מניות
13	4	3	10	8	הראל גמל לפיצויים - מסלול מט"ח
760	184	159	585	473	הראל גמל לפיצויים - מסלול שקלי
961	240	181	734	568	הראל גמל לפיצויים - מסלול כללי
3,070	758	829	2,305	2,424	הראל ניב
155,936	37,795	35,216	119,334	107,289	
(7)	(1)	(1)	(6)	(2)	החזר דמי ניהול בגין חריגה מתקנות השקעה
155,929	37,794	35,215	119,328	107,287	

* ראה סעיף ג' להלן.

באור 6 - הכנסות דמי ניהול (המשך)

ג. מיזוג קופות גמל

בהתאם להוראות תיקון מספר 4 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 ותיקון מספר 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), כפי שתוקנו בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010 (תיקון מספר 8), התשע"א - 2011, חברה מנהלת של קופות גמל לא תנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוגי קופות הגמל המפורטות בחוק החל מיום 1 בינואר 2012. כמו כן נקבע, כי ההוראה האמורה לא תחול על קופות גמל מרכזיות לפיצויים.

ביום 1 בינואר 2012 מוזגו מסלולי קופת הראל - תעוז (קופה בבעלות הראל ביטוח ובניהול החברה) ומסלולי קופת הראל גמל (קופה בבעלות החברה) (להלן - הקופות המתמוזגות) לתוך קופת הראל - עצמה (קופה בבעלות הראל ביטוח ובניהול החברה) וזאת בהתאם להוראות כאמור.

המיזוג בוצע כך שהראל-תעוז מוזגה באופן מלא לתוך הראל-עצמה ואילו הראל קופת גמל מוזגה באופן טכני לתוך הראל-עצמה, באופן שמבנה הבעלויות במסלולים של הקופות המתמוזגות נשמר. שמה של הקופה הממוזגת שונה ל-"הראל עצמה-תעוז". כמו כן, במסגרת המיזוג שונה מסלול ההשקעה השקלי שהיה קיים בקופת הראל - עצמה והפך להיות מסלול "שקלי קצר". המיזוג נעשה בהתאם לאישור המפקח מיום 5 באוקטובר 2011 ואישור מס הכנסה מיום 29 בדצמבר 2011.

ד. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב - 2012

בהמשך לתוכנית המפקח להגברת התחרות במוצרי החיסכון הפנסיוני, ביום 21 ביוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב - 2012, שעניינן החלת מודל אחיד לתקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני על ידי גביית דמי ניהול מהפקדות שוטפות ומהצבירה במסגרת התקנות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) דמי הניהול המקסימאליים בקופות גמל לא יעלו בשנת 2013 על 1.1% מהצבירה ו- 4% מההפקדות ובשנת 2014 ואילך לא יעלו על 1.05% מהצבירה ו- 4% מההפקדות השוטפות, כאשר מקבלי קצבאות זקנה והשארים ישלמו עד 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם; (ב) דמי הניהול בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק, לא יעלה על 0.3% לשנה מן היתרה הצבורה בחשבון העמית בקופת הגמל, או על השיעור החדשי שגבה הגוף במועד בו נותק הקשר או במועד שנודע לגוף המוסדי על פטירת העמית, לפי הנמוך מביניהם.

השיעורים כאמור יחולו גם על פוליסות ביטוח חיים חדשות, וזאת בשונה מקופות הגמל שם ההוראה חלה על הכספים הישנים והחדשים כאחד. שינוי דמי הניהול לא יחול על פוליסות ביטוח שהוצאו לפני יום תחילתן של התקנות, קופת ביטוח מבטיחת תשואה, קופת גמל מבטיחת תשואה, קרן ותיקה, קרן פנסיה חדשה מקיפה, קרן השתלמות קופת גמל בניהול אישי, קופת גמל מרכזית, קופת גמל ענפית, קופת גמל לדמי מחלה וקופת גמל לחופשה.

בנוסף, ביום 25 ביוני 2012 פורסם חוזר שעניינו דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני. במסגרת החוזר נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) יוגבל שינוי דמי ניהול כך שהגוף המוסדי יהיה רשאי להציע לעמית שיעור דמי ניהול הנמוך משיעור דמי הניהול המירבי הקבוע בדיון בתנאי שהשיעור הינו לתקופה של לפחות שנתיים או יותר מהיום בו החלו להגבות דמי הניהול בשיעור המוצע; (ב) נקבעו מצבים (הפסקת הפקדות, משיכה מלאה/חלקית של היתרה הצבורה, הוספת גורם הפצה המקבל עמלה מהגוף המוסדי) בהם גוף מוסדי יהיה רשאי להעלות את דמי הניהול לפני התקופה האמורה בכפוף לכך שהשינוי הוסכם עם העמית מראש ובכתב; (ג) יהיה על הגוף המוסדי לשלוח לעמית ולבעל רישיון הנותן ייעוץ פנסיוני (מתמשך) לעמית הודעה על הגדלת דמי הניהול הנגבים מהעמית, העלאה כאמור, לא תחול אלא בתום חודשיים ממועד שליחת ההודעה או מהמועד שצוין בהודעה, המאוחר מבין השניים, ובלבד שההודעה לא נשלחה מוקדם יותר מארבעה חודשים לפני מועד ההעלאה הצפוי. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2013.

ביום 17 באוקטובר 2012 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשע"ג-2012. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע כי חברה מנהלת תוכל לגבות דמי ניהול לפי הגבוה מבין: (א) 1.05% מהיתרה הצבורה ו- 4% מההפקדות השוטפות; (ב) סכום שלא יעלה על 9 ש"ח לחודש (צמוד למדד).

לצד טיוטת התקנות הנ"ל פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (חשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה) (הוראת שעה), התשע"ג-2012, לפיה ניתן יהיה למשוך כספים בפטור ממס מקופת גמל אם היתרה הצבורה לא עלתה על 5,000 ₪ ולא הופקדו כספים בקופה מיום 1 בינואר 2012.

למימוש הרפורמה כאמור צפויה להיות השפעה מהותית על ההכנסות מדמי ניהול של החברה וכן על רווחיות החברה. יודגש, כי לטיוטת התקנות לדמי ניהול מינימליים, תהיה השפעה ממתנת על הפגיעה הצפויה בהכנסות וברווחיות של החברה. ההצעה לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלת הפצה), תשע"א - 2011, במסגרתה מוצע להפחית את שיעור עמלות ההפצה צפויה אף היא למתן את השפעת הרפורמה כאמור. החברה בוחנת את ההשפעות האפשריות של יישום התקנות וכן בוחנת צעדים שתוכל לנקוט בהם על מנת למתן את השפעת התקנות.

באור 7 - מסים על הכנסה**א. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה**

שיעורי המס החלים על הכנסות החברה בשנת המס 2012 ואילך הינם כדלקמן:

שיעור מס כולל במוסדות כספיים	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות	שנה
35.53	16.3	25	2012
35.90	17.0	25	2013 ואילך

ב. הוראת שעה בעניין אי תחולת כללי IFRS לצרכי מס

ביום 4 בפברואר 2010 פורסם ברשומות החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 174 - הוראה שעה לגבי שנות המס 2007, 2008 ו-2009) התש"ע-2010 (להלן: "הוראת השעה"). לפי הוראת השעה בקביעת ההכנסה החייבת בשנות המס 2007-2009 לא יחול תקן חשבונאות מס' 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)", אף אם יושם לצורך עריכת הדוחות הכספיים.

ביום 11 בינואר 2012, פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 188), התשע"ב-2012, בעניין הארכת הוראת השעה הקיימת בדבר אי תחולת תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בקביעת ההכנסה החייבת של הנישומים גם לגבי שנות המס 2010 ו-2011.

ג. שינוי שיעור המס

ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב-2012, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012.

כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים יעלה בשנת 2012 משיעור של 35.34% לשיעור של 35.53% ובשנת 2013 ואילך יעלה לשיעור של 35.9%.

ג. שינוי דמי הביטוח הלאומי

ביום 13 באוגוסט 2012 פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012 (להלן "החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבים מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק יעלה מ 5.9% כיום ויעמוד על 6.5%, כמו כן שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו 7.5% בהתאמה.

ביאור 8 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**

31 בדצמבר 2011 (מבוקר) אלפי ש"ח	30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
1,905	1,514	1,836	חייבים ויתרות חובה
16,813	16,511	17,764	זכאים ויתרות זכות

ביאור 8 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,040	1,671	1,983	4,997	5,813	הכנסות דמי ניהול מצדדים קשורים
398	144	81	242	296	הוצאות הנהלה וכלליות - שכר דירקטורים
1,834	898	496	1,381	1,467	הוצאות הנהלה וכלליות אחרות שכר מנכ"ל (*)

(*) חלק מנושאי המשרה הבכירים בחברה אינם מועסקים על ידי החברה אלא על ידי חברות אחרות בקבוצת הראל ועובדים עבור החברה ועבור חברות אחרות בקבוצת הראל, בעיקר במסגרת חטיבת חסכון ארוך טווח הכוללת חברות מנהלות נוספות, והחברה אינה נושאת, הלכה למעשה, בחלק הארי של עלות העסקתם. לפיכך, קיים קושי בייחוס וכימות שיעור היקף העסקתם של אותם נושאי המשרה בענייניה של החברה ובהוצאות השכר של החברה בגינם.

ביאור 9 - התחייבויות תלויות

א. קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטורים והנחיות של המפקח, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהם, שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה זכויות העמיתים הינן לאורך שנים רבות בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו.

במסגרת שינויים רגולטוריים אלו, ביום 21 בדצמבר 2011 פרסם המפקח חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מפרט את מסגרת הפעולות שעל גוף מוסדי לבצע על מנת להבטיח שרישום זכויות עמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. במסגרת החוזר נקבעו שלבי ביצוע פרויקט הטיוב כדלקמן: (א) סקר פערים אודות המידע הקיים ברמת מוצרים, עמיתים ומעבידים - עד ליום 31 בדצמבר 2012; (2) בניית מודל מיפוי ודירוג הפערים שנמצאו - עד ליום 31 במרס 2013; (3) הכנת תוכנית עבודה לטיפול בכל כשל/ים שנמצאו/ו - עד ליום 30 בספטמבר 2013. תוכנית העבודה תכלול התייחסות לסידור המידע הקיים ושמירתו - עד ליום 30 בספטמבר 2014. סיום פרויקט הטיוב הינו עד ליום 30 ביוני 2016. בשלב זה, לאור מורכבות היישום של החוזר ופרק הזמן שנקבע ליישומו, לא ניתן להעריך את ההשפעה של החוזר כאמור.

ב. חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים. על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

ביאור 9 - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. משיכות והעברות - במסגרת הנחיות הממונה, החברה המנהלת נדרשת לבצע משיכות והעברות תוך פרק זמן כפי שנקבע בתקנות. אי עמידה במועדים כאמור חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין פערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

ד. טיוטת חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת

ביום 16 במאי 2012 התפרסמה טיוטת חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת. הרקע לטייטה הינו החובה המוטלת על חברה מנהלת להודיע מראש לעמית על העלאת דמי ניהול בעניינו, כקבוע בתקנה 53 ב(א) לתקנות מס הכנסה. באם לא עשתה זאת, החברה המנהלת אינה רשאית להעלות את דמי ניהול ועליה להשיב לעמית את דמי ניהול שנגבו ממנו שלא כדין. במסגרת הטייטה, מוצע לקבוע, בין היתר, את ההוראות הבאות: (א) על חברות המנהלות קופות גמל או קרנות פנסיה להשיב לעמיתים דמי ניהול שנגבו ביתר כמפורט בטייטה; (ב) הנחיות כלליות לביצוע ההשבה: (1) לכשתתפרסם הטייטה, יהיה על כל חברה מנהלת לבנות תוכנית עבודה המפרטת את אופן יישום הוראות ההשבה, לא יאוחר משלושה חודשים מהפרסום. בתוך תקופה זו החברה תבדוק ותתעד את אותם מקרים בהם הועלו דמי הניהול לעמיתים שלא כדין. (2) במועד ביצוע ההשבה יהיה על החברה המנהלת לשלוח מכתב לעמיתים שנמצאו זכאים להחזר כספים בהתאם להנחיות בטייטה. (3) לא יאוחר מחצי שנה מפרסום הטייטה, תמסור חברה מנהלת לממונה הודעה כמפורט בנספח א' לטייטה. (4) יהיה על חברה מנהלת לשמור בידיה נתונים בדבר ההשבה כמפורט בנספח ב' לטייטה. (5) בנוסף, יהיה על חברה מנהלת להעביר לממונה לא יאוחר מחודשיים לאחר יישום הנחיות ההשבה, דוח מסכם של מבקר הפנים של החברה המאשר כי החברה ביצעה את המוטל עליה.

בין המפקח לחברות המנהלות צפויים להתקיים דיונים בקשר עם טיוטת ההכרעה ולפיכך בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעת טיוטת ההכרעה.

ה. תובענות ייצוגיות

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה או הסדר הפרשה המוצע יתקבלו ואישור התובענה כייצוגית תידחה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר כי טענות ההגנה של החברה עלולות להדחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה.

(1) בחודש יוני 2011 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישור כייצוגית נגד החברה ו-5 חברות נוספות המנהלות קופות גמל. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מפלות, כביכול, שלא כדין, בין העמיתים בקופות הגמל המנוהלות על-ידיהן בכך שלחלק מהם ניתנות הטבות בדמי הניהול הנגבים מהם בגין קופת הגמל שברשותם.

הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל עמיתי קופות הגמל המנוהלות על-ידי הנתבעות שנגבו מהם דמי ניהול העולים על מינימום דמי הניהול בקופה.

הנוק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מהחברה, מסתכם להערכת התובעים בסכום הנע בין 180 ל-360 מיליוני ש"ח. ביום 20 בדצמבר 2011 הגישה החברה תשובתה לבקשת האישור. ביום 20 במרס 2012 הוגשה הודעה לבית המשפט בדבר הגשת עתירה לבג"צ כנגד הממונה על שוק ההון מטעם התובעים בתיק. בקדם משפט שהתקיים ביום 3.4.12, קבע בית המשפט כי ימתין לקבלת תגובת המדינה לבג"צ שהוגש. המשיבות הבהירו כי הן אינן כבולות לתוצאות הבג"צ, בין היתר, היות שאינן משיבות בהליך האמור.

לדעת יועציה המשפטיים של החברה סיכויי הבקשה להתקבל נמוכים מ-50%.

(2) ביום 13 במרס 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה נגד החברה ובקשה לאישור כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה העלתה בשנת 2008 את שיעור דמי הניהול לתובע, וזאת על פי הנטען ללא מתן הודעה מוקדמת, כנדרש על פי דין. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג כוללת את כל העמיתים של קופות הגמל שלגביהן התובעת העלתה את שיעור דמי הניהול, באופן חד צדדי, וכן את כל העמיתים שהתובעת העלתה את דמי הניהול שלהם, ללא מתן הודעה מוקדמת בכתב מראש של חודשיים, כמתחייב על פי הדין.

הנוק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה, מסתכם להערכת התובע בסכום של כ-200 מיליוני ש"ח. מעיון ראשוני בתובענה סבורה החברה כי יש בידה טענות טובות להדיפת התובענה.

לדעת יועציה המשפטיים של החברה, הסיכוי שבקשת רשות הייצוג תדחה גבוהים מ-50%.